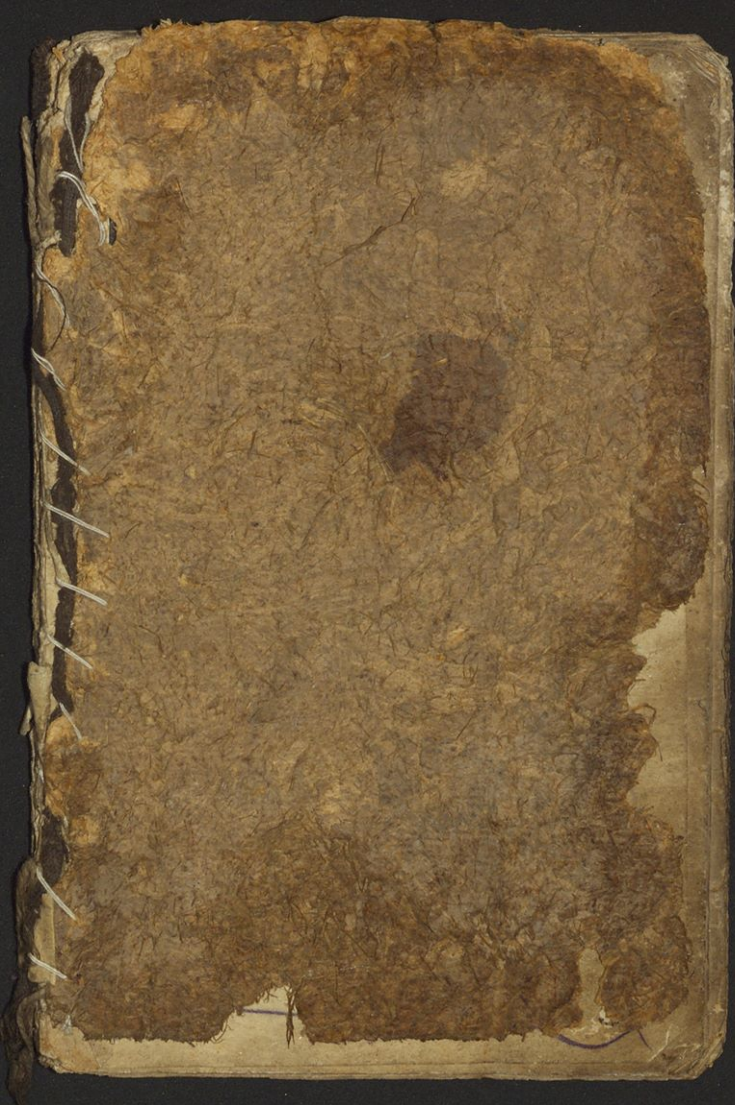

70

ZTÁR

Z

DDA

703784

4/11/1873

ZGODBE

ZTÁROCA I NOVOCÁ ZÁKONA

ZA SÒLSZKO DETCZO

67

POLEG KNIGE.

RÓDER ALAJOSA,

NA SZTÁRI SZLOVENSZKI JEZIK PRENESENE.

ADÁNE PO DRÜSTVI SZVÉTOGA STEVANA.

Z-dopüsztsényem V. p. G. Szombotelshkoga püspeka.

V-JAGRI.

STAMP ARCHI LYCEO.

1873.

ne

Heilich

4

Handwritten scribbles and a purple mark.

030030422

Ka

neb

Odi

Z-c

V-h

da

me

rös

Z-h

PERVI T O.
SZTÁRI ZÁKON.

I. Od sztvárjanya Szvêta.

Ka razmimo po tom szvêti ?

Po tom szvêti razmimo nébo , zemlo, i vsze, ka na nebi, i na zemli jeszte.

Odked je szvêt ?

Bóg je sztvóro te szvêt.

Z-csesza je sztvóro Bóg szvêt ?

Bóg je sztvóro te szvêt z-nicesza.

V-keliki dnévi je sztvóro Bóg szvêt ?

Bóg je sztvóro te szvêt v-seszti dnévi; nê zátó, kak da Bóg nebi mogo sztvoriti toga szvêta v-ednom oká megnenyi, nego ár sze je nyegevoj nezkoncsanoj mudrósztí tak povidélo.

Z-kaksim rédem je sztvóro Bóg szvêt ?

Pervi dén je sztvóro Bóg szvetloszt; drügi dén nébe

razpresztranoszt; tretji dén je odlózeso vodó od zemlé, stera je taki razlozsno trávo i száđ rodila; sterti dén je sztvóro szuncze mészecz i zvêzde; péti dén ribe i vticze; sészti dén po stiráj hodécse, i lazécse puzécse sztvári.

Koga je escse sztvóro Bog sészti dén?

Naj szlêdnyim je sztvóro Bóg csloveka.

Z-csesza i kak je Bóg csloveka sztvóro?

Bóg je, osznóvo z-ilojczy têlo, i nadehno je v-nyé nevmertelno düso, stera je csloveka Bógi zpodobnoga v-csinila.

Kak sze je zváo pervi cslovek?

Pervi cslovek sze je zváo Adam.

Ka je delao Bóg szédmi dén?

Présztaó je sztvárjati nóve sztvári, blagoszlovo i poszvêto je on dén, i nám je z-tem pêldo dáó, naj i mi delamo sészti dni, szédmi dén pa, steri je nedêla, naj posivamo od dêla, - i ete dén poszebnó bósoj szlűsbi naj poszvetimo.

Ka sze vesimo z-toga szvêta sztvárjánya zgodbe?

Vesimo sze, ka je Bóg vszamogocsi, premuder, i nezmerónó dober sztvoriteo toga szvêta. Záto sze nyemi klányajmo lűbimo gâ, i z-grêhom nyega nigdár ne banűjmo.

II. Od paradišoma.

Kam je Bóg posztavo pervoga csloveka?

Bóg je posztavo pervoga csloveka v-paradišom.

Ka je bio paradišom?

Paradišom je bio eden prelêpi ográd.

Koga je dáó Bóg Adami za pomocniczo?

Bóg je dao Adami za pomocniczo Evo, šeno.

Kak je Bóg Evo sztvóro?

Bóg je pűszto na Adama globoki szen, vö je vzéo edno nyegojo rebro, i z-toga je sztvóro Evo.

Kak je bilo Adami i Evi v paradišomi?

Adami i Evi je biló v-paradišomi jáko dobro. Bóg je nyidva lűbo, nyidva szta šívela v-nekrivicsnoszti, potrêbsine i bolezní szta nê terpela.

III. Od Adamovoga presztopenjá.

Kakso zapoved je dao Bóg Adami v-paradi'somi?

Bóg je dao Adami eto zapoved ka szlobodno jê vszágoka drêva szád v-paradi'somi szamo naj ne jê z-drêva znánya dobroga i hüdoga, ár esi z-toga drêva bode jo, szmertjov vmerjé.

Je li szo obder'sali nasi pervi roditelje eto zapoved?

Nê szo; ár edna kacsá pod stere képom je vrág bio zkriti, je Evo na nyê vzéla; ona je jêla z-száda prepovêdanoga drêva, ponüdila je toga i Adami, ki je telikájse z-toga jo. — I tak szo pregrêsili.

Ka je zislo z-toga grêha?

Po etom grêhi szo zgübili nasi pervi roditelje szvojo nekrivicsnoszt, i miloztso Bogá, ki je nyé na odgovor potégno za vólo presztopenjá ete zapóvedi, i vergo je kastigo tak na kacso, kak na Adama i Evo.

Kakso kastigo je vergo Bóg na kacso?

Ka ona od vszáke ztvári gerdêsa naj bode, po szvojem terbühi naj lazi, i z-práhom zemlé sze naj hráni.

Kakso kastigo je vergo Bóg na Evo?

Ka ona v-boleznoszti naj rodi, i podlošna naj bode szvojemi móši.

Kakso kastigo je vergo Bóg na Adama?

Ka on v-znojiszvojega licza szvoj krüh naj jê, dokecs sze ne poverné v-zemló, z-stere je bio vzéti.

Je li szo oztanoli v-paradi'somi nasi pervi roditelje?

Nê szo oztanoli, nego je nyé Bóg pregnao 's-nyega.

Je li je denok obészelo Bóg nase, v-grêh szpadnyene perve roditele?

Obészelo je nyé, ár je nyim obecsao, ka edna 'sena porodi ob szvojem vrêmeni sziná, ki razmoši glavó te jálne kacsé, stera je nase perve roditele zapelala.

Ka je z-tem obetsao Bóg nasim pervim roditelom?

Obetsao je nyim, ka pride odküpiteo, ki razrüsi králesztvo vrájse, i mesztó nyega gori posztávi králesztvo boše; tó je: ka odküpi národ cslovecsanszki.

IV. Od Kaina i Ábela.

Steri szo bili pervi Adamovi szindvje ?

Kain i Ábel. Kain je bio pólo-delavecz, Ábel pa pasztir.

Kak szo eta brátja postüvala Bogá ?

Eta brátja szo prikázala ednók Bógi zahválnosztí áldov. Kain je prikázao od száda zemlé, Ábel pa edno ovezó od szvoje esrêde.

Je li nyihov áldov Bógi povolen bio ?

Ábelov je bio, ali nê je bio Kainov.

Zakaj ?

Ár je Ábel naj bógsi plod szvoje esrêde Bógi prikázao; Kain pa naj pozadnyesi szád szvojega polá.

Kaksa hüda 'selénja szo sze pobüdila v-Kaini, gda je vido,

ka je Ábel Bógi milêsi, kak on ?

Szerditoszt, prevoscenenoszt i odürjávanye.

Ka je zislo z-eti hüdi póselény ?

Kain je vö zézvao pod kêpom priátel-sztva brata szvojega na polé, i tam ga je vmóro.

Ka sze je zgódilo za té ztrasne grehote vó lo z-Kainom ?

Düsna vêzt je tak mántrala Kaina, da je nigde nê gorinaj-seo mira, i zkrivao sze je, kakzkitavecz, pozemli.

Ka sze vesimo z-Kainove, i Abelove példa ?

Vesimo sze: 1-es naj szlúšímo Bógi z-pravicsnim szerdezom. 2-es Kak neszrecesen je cslovek, ki gresi, i ki má lagojo, i nemirovno düsno vêzt !

V. Od pokvarjenjá toga szvêta.

Steroga sziná je dao Bóg Adami mezto Abela?

Sziná, po iméni Szetha.

Kak je 'siveo Szeth, i nyegov odvêtek?

Kakkoli Szeth: tak i nyegov odvêtek je jako bogá-bojazen bio; záto sze zové szinóvjé boši.

Je li szo dugó 'siveli v-onom vrémeni lüdjé?

Vecs Sztotin' lét. Mathusálem je pa 'siveo devét sztó, sésztdeszét i devét lét.

Kak je 'sjveo Kainov odvêtek?

Kakkoli Kain szam: tak je bio i nyegov odvêtek, nepobósen; i záto je bio zváni szinovje cslovecsi.

Kak sze je tak prevecs pokváro szvét?

G-dabi sze Szetov i Kainov odvêtek jáko povnósao: zacsno szejé drüšiti; i vküp šeniti eden z-drügim; i potom zdrüsenyi szejé pokváro i Szethov odvêtek.

Ka sze z-toga vcsime?

Naj sze varjemo hüdoga drüstva; ár sze po hüdom drüstvi morejo leikó zpácsiti i pobósní lüdjé.

VI. Od obcsinszkoga potopa.

Ka je dokoncsao Bóg vcsiniti, gda je opazo grehoto lüdi?

Gda je opazo Bóg grehoto lüdi, dokoncsao je lüdi, i nerázumne sztvári z-obcsinszkim potopom zbriszati z-li-cza zemlé.

Je li je denok sto najsao miloŕtso pri Bógi?

Najsao je Noe ár je on med pokvarjenimi lüdmi denok vernó Bógi szlüšo.

Ka je zapovedao Bóg Noemi?

Naj bárko, tó je: veliko ládjo poczimpra.

Gda je bárka gotova bila, ka sze je teda zgódilo?

Zapovedao je Bóg Noemi, naj on z-szvojov 'senov, z-szvojimi trêmi szinmi, i šnyihovimi šenámi notri ide v-bárko, i naj vzeme z-szebov od vszákoga plemena sztvári edno mosko, i edno 'senszko. Gda je Noe vsze

vesino, kak je nyemi Bóg zapovedao, zacsno je desd's idti, i l'evao sze je stirideszét dni, i stírideszét nócsi brezi preztanka.

Je li je steri 'siv osztao z-oni lüdi, ki szo në bili v-bárki?

Nê je ni eden; voda je tak viszikó narászla, da ober naj visési bregóv na petnajszet lakti je vise nasztánola.

Gda je voda zacsnoła henyávati?

Po sztó pétdeszeti dnévi, i Noemova bárka je sztánola na ednom brêgi v-Armenii.

Kak je vö sztópo Noe z-bárke?

Po stirideszeti dnévi je vö püsztó Noe z-bárke ednoga kóvrana; ali ete, da je mertvo têlo najseo, në sze je vecspoverno. Za kóvranom je vö püsztó golóba; ali da je golób në najseo szühoga mezta, gde bi sztáo, nazáj sze je poverno. Gda je szedem dnévov preteklo, páli je vo püsztó ednoga golóba; ete se je telikajse poverno, ali zelêno olikovo vêjesiczo je prineszo v-klüni. Trétji krát, gda je

vö püsztó golóba, on sze je vecs nê poveruo ár je zemla
'se szüha bíla. Za tem je Noe vö sztópo z-bárke.

Gda je Noe vö sztópo z-bárke, ka je teda vcsino?

Oltár je podigno, i zahválnoszti áldov je prikázao
Bógi.

Je li sze dopadno Bógi Noemov áldov?

Dopadno sze je Bógi Noemov áldov, i obetsao je, ka
toga szvêta vecs nigdár ne pokastiga z-potopom. Na
zpómenek toga bósega obetsanya mámo mi dešdjevni róg
(Nebeszko dogo).

Ka sze vcsimo z-de'sdjevnoga rogá?

Desdjevni rog opomina nász 1-cs na obesinszki po-
top; 2-cs ka Bóg lübi pobósne lübi, ali ka on ztrasnó
kastiga grésnike.

VII. Od Noema, i nyegovi szinóv, Szema, Káma i Jáfeta.

Ka je delao Noe po potopi?

Po potopi je obdelávao Noe polé, i szadio je goricze.

Ka sze je zgódilo Noemi, gda sze je pervi krát vina nápio?

Noe je nê znáo jákoszti vina, i gda je ednók maló
vecs pío, zapojo sze je, i szpao je góli. Ali Noe je
nê pregrésó, ka je pijan bio, ár on je escse nê znáo, ka
je vino mocsno, i ka sze od nyega more zapojiti.

Ka szo vcsinili Noemi szinóvje, gda szo ga pijanoga vidéli?

Khám je ospotao Otso szvojega, i z-veszéljom je pri-
povedávao brátji szvojój od toga pripeténja szvojega Otsé.
Ali szem i Jáfet szta nê tak vcsinila, nego z-herbtom szta
sze obernola k-ocsi szvojemi, i pokrila szta z-plascsom,
nyegovo nágocso.

*Ka je vcsino Noe, gda sze je prebúdo, izvedo, ka szo nyegovi
szinóvje 's-nyim delali?*

Kháma je prekunó, Szema pa, i Jáfeta je blagoszlovo.

Ka sze z-toga vcsimo?

Vcsimo sze: ka szo escse i zdaj ona detcza neszrecs-
na, stera szvoje roditele 'saloztijo, i ne postújo.

VIII. Od babilonszkoga türna.

Gda szo sze Noemovi osztanki jáko naplodili, ka szo zidali napóli Szenaár?

Zacsno li szo, i steli szo tak visziki türen zidati, naj nyegov verh do nébe doszégne.

Je li szo gá goré zozidali?

Nê szo; ár gda szo ga 'se poredno viszikó podignoli, szmeo je nyim Bóg tak jezik, da szo sze nê moglí med szebov razmeti; záto szo morali gorê hênnyatí z-délom, i razisli szo po vszój zemli.

Ka sze vcsimo z-toga zidanya babilonszkoga türna?

Vcsimo sze: ka zamán dêla cslovek, csi gâ Bóg ne blagoszlovi.

PATRIÁRKE.

IX. Od Ábraháma.

Sto je bio Ábrahám?

Ábrahám je bio bogá-bojécsi cslovek, koga je Bóg poszebnó odébrao, naj po nyem, i po nyegovom pokolênny med lüdmi obderší, i rásziri poznanye právoga Bogá, i vero v-toga obetsanoga odküpitela szvêta.

Ka je Bóg zapovedao Ábrahâmi?

Naj sze zoszeli z-Kaldeje v-Kánaán zemló, stero zapoved je on taki zpuno.

Zakaj je Bóg zapovedao Ábrahâmi, naj sze odszeli z-Kaldeje?

Ár szo vnógi tam od právoga Bogá odztópili, i krive bogé postüvali.

Ka sze je zgodilo med Ábrahâmom, i nyegovim bratânczom Lothom?

Ábrahâmovi i Lothovi pasztírje szo sze szvajüvali za volo pasé; záto, naj mir i lübézen osztáne med sztričzom, i bratânczom, na Ábrahâmovo prosnyó sze je Loth v-Sodomo odszelo.

Kak sze je Bóg vö nazvézto ednók Ábrahámí?

Ednók je szedo Abrahám pred szvojim satorom vszenczi ednogá drêva, i vido je pridócese tri pótnike. Ábrahám je taki gori sztano, pred nyê je setüvao, i pózvao je nyê k-szebi, i podvoro je nyê. — Med etimi pótniki je bio szam Bóg, i dvá Angela 's-nyim;— pritoj priliki je obetsao Bóg Ábrahámí, ka nyegova 'sena, Sára, za léto dni porodí sziná.

Gda je Ábrahám ete Ángele zprevájao v-So domo, ka je nyemi nazvézto Bóg?

Nazvézto je nyemi, ka Sodomo, i vszo nyê krajino za volo nyeini veliki grêhov scsé pogübiti.

Kak sze je Ábrahám molo Bógi za Sodomo?

Ábrahám je proszo Bogá, naj sze szmilüje Sodomi, csi sze v-nyê pétdeszét, csi stirideszét, i tak vsze niše z-brojom idócsi, csi sze v-nyê deszét pravicsni nájde. Bóg je eto nyegovo prosnyó poszlühsao, i obetsao, ka sze szmilüje Sodomi, csi sze szamo deszét pravicsni v-nyê nájde.

Je li je biló v-Sodomi deszét pravicsni?

'Saloszt! v-Sodomi sze je ni deszét pravicsni nê najslo. *Kak je tak Bóg Sodomo, Gomorrho, i bli'snye várase pokastigao?*

Bóg je ete várase pokastigao z-'sveplenim ognym, steri je, kak dešds, z-nébe kapao, i fundao je ete várase z-lüdmí vrét.

Koga je denok Bóg z ete pogübeli o-szlóbodo?

Lotha; Bóg je poszlao dvá ángela; têva szta

povedala Lothi, naj z-šenóv, i z-dvema cseráma taki z-várasa beši.

Ka sze je denok z-Lothovov 'senóv zgódilo ?

Ángelje szo zapovedali Lothi, i nyegovim dományim, naj sze ne zglejajo na váras; ali, da je Lothova šena në obdersála ete zapóvedi nego sze je nazáj zglédnola, záto sze je taki obérnóla na szolni kamen.

Kaksi áldov je 'selo Bóg od Ábraháma ?

Bóg je zapovedao Ábrahámi, naj nyemi na brêgi Moria, goré áldüje sziná szvojega, Isáka.

Je li je Ábrahám goré áldüvao Bógi sziná szvojega Isaka ?

Nê je; ár gda je Ábraham še v-róke vzéo mecs, naj vmori szvojega sziná, Bóg je nyemi zapovedao po ángeli, naj tó ne csini. — Z-etim delom je stéo Bóg Ábraháma szamo vardenoti: csi bi nyemi pokóren bio ?

Gda je Ábrahám tak Bógi pokoren bio, da je nyemi stéo sziná szvojega, Isáka za áldov prikázati, ka je nyemi obetsao ?

Bóg je obetsao Ábrahámi, ka sze v-nyegovom pokolênyi vszi národje zemlé blagoszlovijo.

Ka je Bóg z-etimi recsmi Ábrahámi obetsao ?

Obetsao nyemi je, ka sze 's-nyegovoga odvêtká má naroditi Odküpiteo, ki zvelicsa národ cslovecsi.

Ka sze vcsimo od Ábraháma ?

Naj v-Bógi verjemo, ár ki v-nyem verje, nigdár sze ne vkáni.

X. Od Isáka.

Kak szo sze zváli Isákovi szinóvje ?

Esau, i Jákob. Esau je divje natúre, i kozsmátoga têla bio; Jákob pa tihi i krotek.

Kak je E'sau zgübo pervo-rodjensztvo ?

Esau je priseo ednók z-polá jáko lacsén domó i vido je pred szvojim bratom puno zkledo lécsé, stero je Jákob jo; on je póselo tó szocséviczo od brata szvojega, i obetsao je nyemi dati za nyó szvoje pervo-rodjensztvo.

Kak je Jákob zadóbo otsinszki blagoszlov ?

Ísák je poszlao ednók po lovini E'saua, naj nyemi prineszé zverino, i nyó po nyegovoj segi priprávi, naj sze on nahráni, i ka teda nyemi podeli szvoj szlédnyi otsinszki blagoszlov. E'sau je odiseo. Tó je csüla Rebeka, mati Jákobova, ona je taki dvá jarecza vmorila, i zkühala nyidva, kak divjácsino, z-kóšiczami pa jarecsjimi je omotala Jákoba okóli sinyeka, i okóli rók, i teda je Jákob odneszo otsi szvojemi tójésztvino. Ísák je od ztaroszti oszlepno, i miszlécsi, ka je E'sau pred nyim; Jákoba je blagoszlovo.

Ka je csinio E'sau, gda je zvedo, ka je Jákoba otsa mezto nyega blagoszlovo ?

Tak sze je razszerdo, da je goré djáo v-szerdczi szvojem, brata Jákoba vmoriti.

Kam je Rebeka poszlala Jákoba, gda je csüla, ka gâ E'sau scsé vmoriti ?

Poszlala gâ je k-szvojemi brati Lábani, naj tam osztáne, dokecs sze brata E'saua csemérje vtisajo.

Ka sze z-toga vcsimo ?

Z-E'sáuove példa sze vcsimo, naj zavüzdamó naso lakoto i szerditoszt, ár ete pošelnoszt szo bilé dosztakrát zrok vnôgi grêhov.

XI. Od Jákoba.

Kak dugó je bio Jákob pri Lábani ?

Dvajszeti lét; ár je morao za Lábanove heseri, Lio i Rachel, i za csrêdo, stero je nyemi Lában obetsao, tak dugó szlúšiti.

Po dvajszeti lêti, kam je só Jákob ?

Poverno sze je v-domovino szvojo.

Kak sze je pomiro E'sau z-Jákobom ?

Jákob sze je jákó zbojao, gda je csüo, ka gâ E'sau scsé vmoriti, i ka je záto vküp nábrao szvoje szluge, i pred nyega sze je napóto. — Záto sze je naj pervó Bôgi preporocso, po tom pa, na vtisanye E'sauovi csemérov, je naprêposzlao néke od szvoje drúšiné z-prebirnimi dármi;

gda je pa še póleg Ešaua bio, szedem krát sze je préd nyim do zémle nanizo; tó vidévsí Ešau, obino je Jákoba, i jókao sze je.

Kak je Bóg preméno imé Jákobi ?

Bóg je imé Jákobi preméno na imé Izrael, i tó záto, naj nyemi z-tém pokáše, ka gâ vszigdár sesé brániti; záto sze zové nyegov odvêtek Izraelczy, ali lüdztvo Izraëlszko.

XII. Od Jo'sefa.

Keliko szinóv je méo Jákob ?

Jákob je méo dvanájszet szinóv.

Steri je nyemi naj mîlési bio ?

Jo'sef; ár sze je dobró ponásao, i záto je nyemi lepto, nego drügim szinom, szüknyo dao zasiti.

Je li szo brátja lûbila Jo'sefa ?

Nê szo; nego szo merzili na nyega, i odürjávali szo gâ.

Ka sze je szenyalo Jo'sefi?

Szenyalo sze je, ka je vézao sznopje na nyivi, i ka szo sze nyegovi sznopi goré opravili, i kumez szo sztáli, brátje pa sznopi, ka szo sze nanizávali nyegovim sznopom. — Drügi krát sze je Jo'sefi szenyalo, ka szuncze, mészecz, i edenájszetere zvêzde szo gâ molile.

Ka szo vcsinila nyegova brátja z-nenávidnoszti?

Stela szo Je'sefa vmoriti; ali denok nê szo, nego szo gâ ódali Izmaëlszkim tersczom; otsi pa'szvojemi szo glász poszlali, ka gâ je divja sztvár raztergala.

Kam szo odpelali Jo'sefa Izmaelszki tersczy?

V-Aegyptus, i ódali szo gâ Putifari, prêdnyemi králeszkomi vládniki.

Kak je biló Jo'sefi pri Putifari?

V-zacsétki dobrò; Putifar ga je rad meo, ár je nyemi bio veren. Ali nazkoré gâ je Purifarova 'sena, pri szvojem mo'sévi krivó obtóšila; — ár je Jo'sef nê stéo zpuniti nyeinoga grésnoga nagnenya; — Putifar je vervao szvoj 'seni, i záto ga je dao v-temniczo zaprêti.

Kak sze je Jo'sef oszlóbodo z-temnicze?

Previdênje bo'se gâ je z-ete oszlobodilo; on je razlošo králi szenyo.

Kak sze je tó zgódilo?

Dvá králeszkiva dvorjenika szta bila v-temniczi z-Jo'sefom. Têma sze je ednók szenyalo, i nyima je Jo'sef, nyidva szenyo razlošo. Gda je tó zvedo kráo, dao je Jo'sefa k-szebi prizvati, naj i nyemi razloši szenyo, — od szedem tücsni, i szedem lósi kráv, i od szedem puni, i szedem prázni vláti.

Kak je Jo'sef králi razlo'so tó senyo?

Jo'sef je z-bósov pomocsjöv razlošo tó szenyo etak: szedem tücsni kráv, i szedem puni vláti, znamenüje szedem obilni lét; gda sze eta lêta zpunijo, nasztáne páli szedem nerodni lét. Záto je on kralá rátao, naj szilje, stero v-ti szedem obilni lêti odvisno (vise potrêbsine) bode, szprávi v-šitnicze za gládna, nerodna lêta.

Kak je obdarüvao kráo Jo'sefa?

Krao je vö zéo Jo'sefa z-temnicze, i podigno ga je

na náj visèse gozpodstvo v-kralesztvi szvojem zapovedao ga je v-králeszko òpravo oblèsti, i pozdraviti ga, kak ravnitela Egiptusa.

Je li sze zpunilo Jo'sefovo proroküvanye ?

Zpunilo sze je; ár szo részan obilna lêta bila, i Jošef je dao odvisno szilje szpraviti v-šitnicze. Ali szo prisla i nerodna lêta, i glád je tak veliki bio, da je i Jákob bio primòran, szini szvoje poszlati v-Egiptus, naj küpijo szilje.

Je li szpozna Jo'sef brátjo szvojo, gda szo na kólèna pokleknoli prednyim i molili sze nyemi, naj nyim dá szilje ?

Poznao je Jošef brátjo szvojo, ali nê szo brátja poznali nyega.

Ka je csinio 's-nyimi ?

On je bio oszter próti nyim, kak da bi naglejüvácsje bili, i dáo je nyé zaprèti tri dni v-temniczo.

Je li nyim je dao szilje ?

Dáo je; pa escse pèneze, stere szo za szilje dolé precteli, je dáo zkriti v-nyihova vrèsa za tèm je zapovedao, naj pripelajo szvojega brata, Benjamina v-Egiptus. i za vekso szegurnoszt, ka tó vesinijo, zadersáo je pri szebi Simeona.

Kak sze je obszlédngim vö vjavo Jo'sef szvojoj brátji ?

Gda je Jošef brátjo szvojo drügi krát, z-Benjaminom, pred szebov vido, zazkuzo sze je, i nemogávsi sze duše zadersáti, pravo je nyim: „Jasz szam vas brat, Jošef, i jócsies je obinyávao nyé.

Kak je zdaj odpravo Jo'sef szvojo brátjo ?

Jošef je odpravo szvojo brátjo, bogato nadeljeno; ali pravo je nyim, naj sze oni z-otsom szvojim navküpe páli v-Egiptus povernéjo, i naj tam prebivajo.

Je li sze prék odszelo Jákob v-Egiptus ?

Jákob sze je zevszov szvojov drüšinóv prék odszelo v-Egiptus, i kráo je nyemi dáo naj rodnêso zemlo za prebiváiscse, stera sze je zvála Gessen.

Ka je zpómenka vrédnoga Jákob pred svvojov szmertjov proroküvao ?

Jákob pervo, nego je vmró, blagoszlovo je vszákoga

szvojega sziná, i szvojemi szini, Judi, med blagoszlovom, z-poszebnoga bošega nazvêtsénja je tó proroktívao; ka te csasz osztáne pri nyegovom odvêtki králeszka oblászt, dokecs ne pride Messias.

XIII. Od Mošesa.

Kak je bilo Izraelczom v-Egiptusi, gda je Jo'sef i nyihov dober Phárao vmró?

Jakó hüdó, ár szo bili prevecs mantráni.

Kak je mantrao nóvi Phárao Izraelcze?

Tak je nyé jákó mantrao, da je obszlêdnyim tó zapoved dao, naj sze vszáko 'sidovszko, moskoga szpola dête taki vtopi v-Nilus potoki, kak sze na szvét narodi.

Kak sze je oszlobodo Mo'ses od ete szmerti?

Mošesa je Mati nyegova v-edno z-szmolóv omázano kosariczo zvézala, i posztávila ga je med sarjé Nilszke vodé; Pháraonova hesi ga je najsla tam, odnêszla ga domó, i odhránila ga je v-kraleszskom dvóri.

Kak dugo je bio Mo'ses v-králeszskom dvóri?

Stirideszét lét. Potom toga, naj sze ogne zaszedávanya szvoji nepriátelov, pobegno je v-Máedian, k-velikomi popi, Jethro, i pászo je nyegove ovczé.

Kak je Bóg poszlao Mo'sesa, naj oszlobodi Izraelcze z-rob-sztva?

Gda je Mošes pászo Jethrove ovczé na brêgi Horeb, gútsao je Bóg 's-nyim z-ednoga gorécsega scsipkovoga germá, i zapovedao je nyemi, naj ide k-Pháraoni, i naj uyemi povê: Bóg zapovedáva, naj odpüsztí Izraelcze z-Egiptusa.

Kakso mócs je dao Bóg Mo'sesi na znaménje, ka ga je on poszlao?

Dao je nyemi Bóg sibó, z-sterov je mogo csüda csiniti.

Koga je Bóg dao Mo'sesi na pomócs?

Brata nyegovoga, Árona.

Kam je zapovêdano biló Mo'sesi, naj pela Izraelcze?

V-Kánaán zemló, gde szo prebivali nyihovi pred-dovje.

Jeli je taki odpüszto Phárao Izraelcze ?

Nê je; nego je nyé escse bole mantráo, i v-etoj Szvojoj terdòkornoszi je tak dugó osztáo, dokecs je Bóg nê z-devéterimi kastigami nyegovo Zemló pohodo i naj szlêdnyim i Ángela okóli pó nócsi poszlao, ki je vszo pervorodjeno moskoga zpola detczo, i vszo zsvívno Egiptanczov zpomoro.

Je li szo zpomorjena bilá i pervo-rodjena Izraelczov detcza ?

Nêszo: nyim je Bóg odpüszto, i nihao je nyé, naj sívéjo.

Ka szo morali vcsiniti Izraelczy pervó, kak szo odpotüvali z-Egiptusa ?

Na zapoved bóso je morao vszáki hiśni goszpodár vmoriti ednoga Ágнецza, i toga z-szvojojv drüšinóv pojeszti, z-kervjóv pa toga vmorjenoga Ágнецza szo morali dvá sztrüga, i gornyi prag szvoji dvér poskropiti, naj Ángeo vidévsi tó znamênye nyé ne zpomori, kak Egiptancze.

Keliko je biló Izraelczov, gda szo vö sli z-Egiptusa ?

Sészť szló jezero, — nê brojécsi 'sene, ni detczo.

Je li je 'sao biló Pharaoni, ka je odpüszto Izraelcze ?

Jakó nyemi je 'sao biló; záto je vküp szpravo náglò szvojoj vojszkò, i popaseso sze je za nyimi, naj je nazáj zaverné, i doiseo je nyé pri erdêcsem mórji

Kakse csüdo sze je zgódilo, gda szo prisli Izraelczy k-erdêcsemi mórji ?

Mošes sze je Bógi molo, i vdaro je z-csüdnovitov sibov po mórszkoy vodi, stera sze je taki na dvê sztráné razdelila, i tákso póť napravila, da szo Izraelczy mogli z-szühimi nogámi prék mórja pridti.

Ka sze je zgódilo z-Pharaonom pri erdêcsem mórji ?

Pharao sze je podsztópo z-szvojoj vojszkóv za Izraelczy prék mórja idti, ravno po onoj póťi, po steroj szo sli Izraelczy; ali gda je priseo do szredine, vküp szo vdá rile páli mórszke vode, i Phárao sze je vtópo v-mórji z-szvojoj vojszkóv.

Keliko lét szo potüvali Izraelczy po püsztini ?

Stirideszét puni lejt.

Kakse dobróte je zkázo Bóg Izraelczom v-toj püsztni ?

Ete: opervics, obdnévi je szvetli oblák, v-nocsi pa gorécsi szteber v-toj püsztni nyim pót kázao; drügócs: hráno je nyé Bóg z-mannov; tretics: gda szo nê méli vodé szamo je vdaro Moises z-szvojov sibov po pecsini, i taki nyim je Bóg ódpro vodeno vretino.

Ka sze je zgódilo z-Izraelczy na brêgi Sinai ?

Na brêgi Sinai je dao nyim Bóg po Moësi, med trêszkanyem, i blizskanyem, na dvê kamene táble z-piszano deszétero zapoved.

Je li szo zahválni bili Izraelczy Bógi za ete dobróte ?

Nêszo. Csesztó szo mermrali próti Bógi, i Moësi; escse szo szi zlato tele napravili, i nyemi szo sze klányali.

Je li je kastigao Bóg Izraelcze za vólo ete nezahválnoszti ?

Da szo nê za dovolni bili z-mannov, nego szo mermrali, poszlao je nyim Bóg prepelicze, steri gda szo sze

obloszünó najeli, vnógi szo zpómerli. Kastigao je nyé Bóg i z-ognyenimi kacsami, stere szo tak csemérne bilé, da je vszáki vmró, koga szo vjele.

Kak szo sze oszlóbodili vnógi od szmertí ?

Mošes je go-ri podigno z-bruncza na-právleno kacsó, i vszêim onim, ki szo szezglednolína tó kacsó, je ní-kaj nê naskódila csemérna kacsá.

Je li je koga naprê poszlao Mo'ses, naj Kánaán zempló naglé-dne ?

Poszlao je vecs lüdi, i eti szo prineszli eden veliki grozd, steroga je rê mogo eden eslovek nosziti, nego dvá szta ga morala neszti ne ednom drógi.

Je li je priso Mo'ses v-to obetsano zempló ?

Nê je; on je vmró v-püsztini na brêgi Nébo.

Ka mi mámo escse znati od Mo'sesa ?

Mámo znati, ka je Mošes navküpe i prorok bio, i kak prorok, je tó proroküvao, ka prîde Odküpiteo.

XIV. Od Jošuea.

Što je odpelao Izraelcze v-Kánaánszko zempló ?

Jošue.

Kak szo prisli Izraelczy prêk Jordana ?

Csüdnovitó. Dolnya sztran vodé je odtekla gornya je pa sztála, kak brêg; popevje szo naprêneszli skrinýo mira, i sztápali szo na szredini Jordana, dokecs je vsze lüdsztov po szühom prêk nê odislo.

Je li szo szrečno predóbili Izraelczy Kánaán zemló ?

Gda szo Izraelczy szrečno preobládali treszeti, i ednoga kralá, bila je czêla zemla Kánaán nyihova, i teda szo vszo zemló razdélili med dvanájszetdim pokolênym.

XV. Od Joba.

Sto je bio Job ?

Job je bio jáko bogat, i pobošen cslovek ?

Kakse neszrecse szo pohodile Joba pozpóloma ?

Joba szo pozpóloma ete neszrecse pohodile: nyegovo 'sivino szo tolvaje odegnali; ogeny z-nébe je zpomóro nyegove ovcze; hisa naj sztarêsega sziná sze je poderla, i zpoklála je vsze nyegove szini, i hcseri; k-szlêdnyemi i nyega szamoga szo poszipali csemérni mozolje.

Ka je csinio Job v-eti neszrecsaj ?

Vsze je terplivno podnásao, govorécsi: Bóg je dao, Bóg je vzéo, kak sze je Goszpodni povidélo, tak sze je zgódilo; naj bode blagoszloveno imé Gozpodna.

Je li je páli blagoszlovo Bóg Joba ?

Da je Job vsze terplivno podnásao, poverno je nyemi Bóg vszega dvakrat teliko, kak je méo pervó, i ober toga nadêlo gâ je z-dobrov detczóv.

Ka sze vcsimo od Joba ?

Vesimo sze od nyega, naj vsze neszrecse i nevóle terplivno podnásamo, i naj sze zdaj v-Bógi vŭpamo, ár on nász páli pomore.

OD SZODCZOV.

XVI. Od Gedeona, Samsona, Heli, Samuela.

Sto je ravnao Izraelcze po Jo'suevoj szmerti ?

Naj sztarêsi z-lŭdsztva, i zváli szo sze szodczy.

Keliko lét szo ravnali szodczy Izraelcze ?

Sztó dvajszeti lét.

Steri szo bili náj imenitnêsi szodczy ?

Gedeon, Samson, Heli, i Samuel.

Káksi kvár szo Izraelczom delali Madiánczi ?

Puni szedem lét szo vdarili madiánczi vszigdár ob vrêmeni 'sétve na Izraelcze, i opüsztásávali szo nyihove nyive.

Koga je za obranbo poszlao Bóg Izraelczom ?

Gedeona, ki je z-pomócsjov bósov z-trêmi sztó lüdmi Madiáncze obládao.

Kak je obládao Gedeon Madiáncze ?

Gedeon je szvoje lüdi razdélo na tri sztráne, i mezto orošjá je dao vszákomi v-rokó trombönte, i z-zemlé na-právleni lonecz, v-sterom je zakrita bila gorécsa szmole-nicza. Gda je szvoje lüdi tak razrédo, vdaró je ob pó nócsi na nepriátele, dao je pihati trombönte, i rázno trêti loncze, i kricsati z-velikim glászoma „Mecs Gozpodna, i Gedeona ober nász.“ Od ete kricse, i pihanya trombönt szo sze tak szmeli, i presztrahsili Madiánczi, da szo zacs-noli bêsati, i v-tom pobêgi szo eden drügoga klali.

Sto je bio Samson ?

I Samson je ravnao Izraelcze, kak szodecz, i bráno je nyé zmošná z-szvojov zvüna-rédnov têla mocsjóv od Filiszteusov. Vsza mócs Samsonova je bila v-neodrêzanej kecski, i záto, gda je nyemi Dalila z-jálnosztjov vlaszé odrêzala, zpadno je v-róke szvoji nepriátelov.

Kak je dokoncsao Samson szvoj 'sitek ?

Filiszteusje szo sze vküp szpravili ednók v-ednoj ve-likoj zidini na gosztsenyé, da bi szi nabérali z-Samsona spot, deršécsi gâ za bedáka; na eto ospotávanye sze je razszerdo Samson, i v-etó szerditosztí zgrabivsi dvá szte-bra, na sterima je vsza zidína lešála, tak je nyidva ztrószó, da sze je zidína zrtísíla, i nyega zevszêmi drügimi za-szipala.

Sto je bio Heli ?

Heli je bio veliki pop, ali telikájse i on, kak szodecz, je ravnao Izraelcze. Heli je bio dober cslovek, ali nye-govi szinóvjé Ofni i Fíneesz szo tak nepobošni bili, da szo z-szílov vnásali na áldov prineseno meszó z-bošega oltára. Isztina, ka sze je 's-nyimi Heli dosztakrát boro, ali nê je nyî denok pokáráo, kak szo zaszlûšili.

Sto sze je escse odhrányivao v-Heliovoj hi'si ?

Póbosen mladénecz Samuel, koga je mati nyegova 'se v-detinsztvi Bógi prikázala. Samuel je bio verli i pokóren; ali Heliovi szinóvje szo denok nê szledili nyegove dobre példa.

Kak je kastigao Bóg Helia, i nyegove szini ?

V-bojni próti Filiszteusom szo zpadnoli nyegovi szinóvje. Skrínyo mira telikájse szo dóbili nepriátelje v-szvoje roké. Na ete glász sze je Heli tak presztrahso, da znág zpádnovsi z-szvojega sztócza, sinyek szí je vtergno.

Sto je po Heliovoj szmertí ravnao Izraelcze ?

Samuel je po Heliovoj szmertí ravnao Izraelcze, kak veliki pop, i kak szodecz.

Kak je ravnao Samuel Izraelcze ?

Samuel je ravnao Izraelcze módró, i pravicsnó. Záto je tüdi blagoszlovo Bóg nyihovo orošjé. Skrínyo mira telikájse szo páli od Filiszteusov nazáj dóbili.

Koga je pomazao Samuel za Izraelszkoga kralá ?

Samuel je na bošo zapoved za Izraelszkoga kralá pomazao Saula, gda je ete za zgüblene oszelicze szvojega otsé pri nyem zvedávao.

OD KRÁLOV.

XVII. Od Saula.

Káksi kráo je bio Saul ?

Saul je bio v-zacsétki pobošen, i jáki kráo, i záto nyemi je Bóg dao szrecso v-boji. Z-pomocsjón szvojega junáckoga sziná, Jonathasa je obládao on vnóge nepriátele. Ali potom toga sze je v-králeszkój oblászti zviszo na teliko, da je zapóvedi boše brezi vszákoga ztráha presztápao.

Kak je presztápao Saul bo'se zapóvedi ?

Saul je presztápao boše zapóvedi etak, opervics: v-právdí je zapovédano bil ó, ka veliki pop mora prikašúvati áldove; ali tó je Saul nê obderávao, nego je szam prikašúvao; drügócs: gda je obládao Amaleczitancze nê

je póleg vôle, i zapóvedi boše 's-nyimi obhájao, nego je nihao 'sitek Ágap králi, pa escse porobleno ópravo, i lepso 'sivino je szebi zkrivomá zaderšao.

Ka je zislo z-ete nepokórnosztí ?

Nazvêzto je Bóg Sauli po Samueli, ka je za vólo ete nepokórnosztí zgübo nyegovo miloztso, i ka ne bode dugó kralüvao, ár je Bógi prijetnêsa pokornoszt, nego áldov.

Koga je odébrao Bóg za Izraelszkoga kralá mézto Saula ?

Bóg je mezto Saula za kralá Izraelszkoga odébrao Dávida, koga je Samuel na zapoved bošo pomazao.

Sto je bio Dávid ?

Dávid je bio pobošen pasztírszki detsák, z-Jédavoga pokolênya; obráza je bio lêpoga, zrászta niszikoga, ali jákó mocsen; znao je telikajse i na hárfo jákó lepó igrati.

Kaksi junák je bio Dávid ?

Dávid je bio veliki junák tüdi, ár je on i Goliátha obládao.

Kak je obládao Dávid Goliátha ?

Dávid je Goliátha obládao etak: Filiszteuszje szo méli

v-szvojem tábori ednoga sészt lakti, i edno pód lanczo vi-szikoga vojnika, ki sze je zváo Goliáth; ete vojník od gláve do pét' v-szelezo oblecseni, z-meda je méo zászlobo, i sztrahsnó veliki mecs. Dávid vüpajócsi sze v-Bógi, vő je sztano próti nyemi na majdan, tó je: na poszebno boj-no, oborošen z-szvojov pasztirszkov paliczov, z-frecsov, i z-petimi glatkimi kamni. Gda sze je Dávid še pribliśá-vao k-tomi Goliáthi, zahmahno je z-frecsov, v-steró je pervó eden kamen püsztó, i tak ga je mocsnó v-cselo lü-cso z-têm kamnom, da sze je taki na zemló oberno. Gda sze je Goliath vtégno, Dávid je hitró k-nyemi zkocso, i ś-nyegovim lasztivnim mecsom je odszekao nyemi glavó; tó vidévsi Filiszteusje, vzéli szo sze na pobêg.

Je li je Saul rad méo Davida, ka je on Goliatha obládao?

Saul je Davida nê szamo nê rad méo, ka je on obládao Goliatha, nego gâ je escse tak jákó preganyao, da sze je on pred Saulom zkrivati morao po püsztini.

Sto je najvecs Davida bráno od Saula?

Davida je od Saula naj vecs bráno Jonathas, Saulov szin, ki je bio veliki Davidov priáteo.

Je li bi sze David mogo fantiti nad Saulom?

David bi sze mogo dvakrát nad Saulom fantiti. Ednók je priseo Saul rávno v-ono teszno mézto, gde sze je zkrivao David pred nyim, drügi krát je priseo David v-tábor, i najseo je Saula szpajócsaga. David bi ga vszeli mogo vmoriti, ali nê je tó vesino.

Kak je Saul 'sitek szvoj dokoncsao?

Saul je etak 'sitek szvoj dokoncsao: gda je od Fi-

liszteusov obládani bio, tak je zdvojo, da sze je z-szvojom lasztivnim mecsom preszmekno.

Ka sze vcsimo z-Saulovoga 'sitka ?

Z-Saulovoga 'sitka sze vcsimo, ka je szamo ov cslovek szrecsen, ki ne gresi, i miloztse boše po grêhi ne pogübi.

XVIII. Od Dávida.

Je li je Dávid po Saulovoj szmerti taki ládao nad vszêmi Izraelczy ?

David je nê po Saulovoj szmerti taki ládao nad vszêmi Izraelczy, nego szamo nad Judovim, i Benjaminovim pokolênym; deszétera drüga pokolênya szamo po szedmi lêti szo sze pridrüšila k-nyemi.

Ka je csinio David v-zacsétki szvojega ládanya ?

David je v-zacsétki szvojega ládanya naj pervó vrédo szlüšbo bošo, za têm je skrinyo mira i králeszko sztoliczdao prineszti v-Jerušálem.

Kak sze je ponásao Absolon próti szvojemi otsi Davidi ?

Absolon sze je próti szvojemi otsi Davidi hüdo ponásao, ár je národ próti nyemi nadigno, i szebé za kralá prekricsao, na stero je David morao pobegnoti z-Jerušálemá.

Kak je kastigao Bóg Absolona ?

Bóg je Absolona za volo ete nepokornoszti jákó kastigao, ár gda je v-boji, steroga je próti otsi szvojemi vodo, obládani bio, morao je bésati, i v-etom bêgi szo sze zapleli nyegovi dugi vlaszjé na hrasztovo vêko, i tak vi-szécsega prebodno je z-dárdov Joáb, voj Davidov.

Ka je escse vcsino David ?

Szpravo je vnogo zláta i szrebra za zidanye Czérkvé, za têm davsi lêpi i múder návuk szvojemi szini, Salamon, prêk je dao nyemi ládanye v-králesztvi.

Ka mámo escse znati od Davida ?

Od Davida mámo znati, ka je on telikajs i prorok bio, ki je z-szvojega pokolênya Ednoga poszebnó csakao, i toga Ednoga on v-szvoji knigaj za vekivecsnoga kralá,

za szvojega gozpóda, i Bogá vmenüje. I tē Eden je nē biodrugi, nego Odküpiteo.

XIX. Od Salomona.

Ka je proszo Salomon od Bogá v-zacsétki szvojega ládanya?

V-zacsétki szvojega ládanya je proszo Salomon od Bogá múdrósz, naj more lüdsztvo szvoje pravicsnó ravnati, i Bógi povolnó šiveti.

Je li je Salomonova prosnya Bógi bila povolna?

Salomonova prosnya je bila Bógi povolna, ár je on nē proszo, naj nyemi Bóg dá dugi šitek i blágo, nego szamo múdrósz naj more pravicsnó ravnati szvoje lüdsztvo, i záto ga je Bóg nadélo nē szamo z-múdrósz, nego telikajse i z-dikov, i z-blágom, pa escse dugi šitek je nyemi obetsao, csi tak, kak nyegov otsa bode obderšávao boše zapóvedi.

Kak je pokazao Salomon szvojo múdrósz, kak szodecz?

Salomon je szvojo múdrósz, kak szodecz, pokazao etak: dvē šenē szta sze ednók szvadile za edno dēte, vszáka je právila, ka je mati toga dēteta; naj sze szváji konecz vcsini, zapovedao, je Salomon, naj sze dēte na dvē polé vszetsé; Salomon je dobró znáo, ka práva mati ne prisztáne na tó, naj sze dēte etak vmori.

Je li je Salomon zozidao Czerkev Gozpodni?

Salomon je Gozpodni edno prelēpo Czerkev v-Jerušálemi zozidao.

Je li je Salomon do koncza pobo'snó 'siveo?

Salomon je nē do koncza pobo'snó šiveo, ár králeszka dika, i nerédna telovna pošelēnya szo gâ tak v-sztarosztí zaszlēpila, da je za vólo szvoji poganszki šen, krivim bogom Czerkvé dao zidati, i nyim je áldove prikaštívao.

Ka sze vcsimo z-Salomonovoga 'sitka?

Z-Salomonovoga šitka sze vcsimo, ka je szamo on cslovek prav szreccsen, i múder, ki je bogá-bojazen.

XX. Od razdvojenjá lüdsztva Izraelszkoga.

Sto je ládao po Salomonovoj szmerti z-Izraelczi ?

Po Salomonovoj szmerti je ládao z-Izraelczi nyegov szin, Roboam; ali na skoré szo sze dvanajszetera pokolênya razdêlila, i dvá poszebniva kralá szo méla.

Sto je bio zrok toga razdêljenjá ?

Roboam je bio jákó neszmleni, ár nê szamo, ka je dátse nê pomensao, nego lüdsztvi sze je escse i z-nóvvov poprêto.

Stera králesztva szo posztanola z-toga razdvojenjá ?

Z-toga razdvojenjá je posztanolo králesztvo J u d a, i tomi sze je podvergio Judovo, i Benjaminovo pokolênye; za têm králesztvo I z r a e l, pod stero szo drüga deszétera pokolênya zpadnola.

XXI. Od Izraelszkoga, i Judovoga králesztva.

Steri je bio glávni váras králov Izraelszki ?

Glávni váras králov Izraelszki je bila Samaria.

Kak szo 'sivéli kralovje Izraelszki ?

Králóvjé Izraelszki szo jákó razpüsztšenó šivéli, i krive bogé szo póstüvali. Naj hüsi med nyimi je bio Achab, z-szvojov šenóv Jezabelov.

Steri je bio sztolni váras králesztva Judovoga ?

Sztolmi váras králesztva Judovoga je bio Jerušálem.

Kak szo 'sivéli kralóvjé Judovi ?

Nê szo ni Judovi králóvjé naj bole šivéli, ár szo zvekse sztráné nepobosni, i na krivi bogóv molbo prignye-ni bili; ali biló je denok med nyimi nikeliko pobošni tüdi, kak Josafát, Joátham, Ezechiás, i Joziás.

Ka moremo pred vszemi kebzüvati v-zgodbaj Judovoga, i Izraelszkoga králesztva ?

Pred vszêmi tó moremo kebzüvati, ka je Izraelczom te csasz dobró biló, dokecs szo Bógi vernó szlüšili; ali kak hitró szo od nyega odsztópili, taki szo razlocsne kastige, kak : bojna, glád, küga, doszégnole nyé.

XXII. Od Juditha.

*Sto je oszlóbodo Bethulio váras gda gá je Holofernes ob-
széo ?*

Bethulio váras od obszedénja Holofernésovoga je oszlobodila pobošna i junácska Juditha.

Kakda ?

Etak: Juditha je právila Bethuliánczom, naj sze s-nyóv navküpe Bógi pomolijo. Potom toga je odisla v-tábor Holofernesov, i gda je ete v-pijanoszti zászpaó, od-szêkla nyemi je glavó, stero je z-szebov odneszla, i na varaska vráta pribila. Vidévsi tó nepriátelje pobegnoli szo od várasa.

Ka sze z-toga vcsimo ?

Z-toga sze vcsimo, kak hasznovita je molitev, i ka je Bóg vszigdár pripraven one pomocsti, ki sze k-nyemi obernéjo.

OD PROROKÓV.

XXIII. Predgovor od prorokóv.

Sto szo bili proroczje ?

Proroczje szo bili pobošni lüdje, ki szo z-bošega na-dehnenja prisesztna dugoványa naprê nazveztsávali, iz-bošov pomocsjov csüda csiníli; bili szo oni telikajse i vucsitelje lüdsztva; na dale opominali szo lüdsztvo na postüvanye právoga Bogá, i naj verje ono v-toga obetsanoga Odküpitela, i Bógi provolnó 'sivé.

Gda szo 'sivéli proroczje ?

Bóg je od vrêmena do vrêmena poszlao Izraelczom proroke; táksi szo bili: Mošes, David, Samuel; ali naj vecs je biló prorokov, gda szo ládali kralóvjé v-Izraeli, i v-Judi.

Steri szo bili naj glaszovitêsi proroczje ?

Naj glaszovitêsi proroczje szo bili: Eliás, Elizeus; za têm: Isaiás, Jeremias, Ezechiel, Daniel, i escse drügi dvanájszet.

XXIV. Od Eliása.

Gda je 'sivéo Eliás ?

Eliás je 'sivéo vu vrêmeni naj hûsega kralá Izrael-szkoga, Achaba.

Z-csem sze je Bóg Achabi poprêto, za volo nyegove nepobo-'snoszti po Eliási proroki ?

Bóg sze je Achabi proprêto, ka tri lêta ne dá zemli ni desdsja, ni roszé.

Je li sze je Achab na eto pretênje pobógsao ?

Achab na eto pretênye nê szamo ka sze je nê pobóg-sao nego je escse iszkao Eliása vmoriti.

Kam sze je Eliás zkrio od Achaba ?

Eliás sze je od Achaba szkrio pri potóki, Karith zvánom, gde szo gâ kóvranje csüdnovitó z-krühom i meszom hránili.

Z-kaksim csüdom je Eliás lüdsztvo Izraelszko na zpoznanye právoga Bogá nazáj pripelao ?

Eliás je Izraelszko lüdsztvo na zpoznanye právoga Bogá etak nazáj pripelao: on je zézvao lüdsztvo, i pope

krivoga bogá, Baála na goro, Karmel zváno naj tam szvo-
jemi krivomi bógi áldov prikašejo, i naj popevje za ál-
dov potrêben ogeny od bogá Baála zproszijo. Popevje
toga krivoga bogá szo zkákali okóli áldova, derli szo
meszó z-szvojega tâla, naj z-etim znamênyem potertoga
szerdczá, zproszijo za áldov potrêben ogeny od szvojega
Bogá; ali vsze je biló zahmán, ognya szo nê zproszili.
Teda je i Eliás szvojemi Bógi áldov prikázao, i na nye-
govo molitev je taki zpadno z-nêbe ogeny na áldov. Lüd-
sztvo tó vidévse zpadnolo je na obráz, i goré zkricsalo:
„Jehova je Bóg.“

Je li po etom dao Bóg de'sds ?

Bóg je po etom na Eliásovo prosnyó dao roden de'sds.

Kak je je Eliás z-toga szvéta odiseo ?

Elizeus nám szvedocsi, ka je on vido, gda je Eliás
na ognjeni kóláj odneseni bio v-nêbo.

XXV. Od Elizeusa.

*Ka sze je zgódilo onoj szprevêdnoj détezi, stera szo Elizeusi,
gda sze je v-Bethel váras napóto, gút-ala: plesivec z plesivec ?*

Tó sze je zgó-
dilo nyim : Dvá
medvédaszta pri-
bêšala z-lóga, i
raztergala szta
stirideszét, i dvê
déteté. Tó naj za
návuk szlú'i det-
ezi, kak sze nyim
sztári lüdi, náj-
mre pa, dühovni
pasztirov trebê
postüvati.

*Kakse csüdo je
vcsino Elizeus, naj
pomore edno szíromasko doviczo ?*

Elizeus, naj pomore edno szíromasko doviczo, vesino

je eto csüdo : tá dovicza, stero szo vnógi za volo nyéno-ga dugá jákó pritiszkávali, je mēla escse szamo maló oli-ja ; té oli je Elizeus z-csüdom tak povnósao, da je s-nyim vsze szvoje dugé vö plátsati mogla.

Kak je zvrácsao Elizeus Námána, voja siriánszkoga kralá od gobe ?

Zapovedao nyemi je : v-Jordan potoki szedemkrát sze zkópati.

Je li je Elizeus za eto csüdnovito zvrácsenye vzéo káksi dár od Námána ?

Náman je stéo za eto zvrácsenye Elizeusa darüvati, ali on je dára nê stéo vzéti.

Ka sze je zgódilo z-Gieziom Elizeusovim szlugom ?

Giezi je zlagao pred Námanom, ka nyegov gozpód, Elizeus, má goszté, i záto je proszo v-nyegovom iméni, naj nyemi káksi dár podeli, z-sterim bi mogo goszté szvo-je podvoriti. I za vólo ete lási je on taki v-ono gobo zpadno, z-steré je Náman pervó zvrácseni bio.

XXVI. Od Jónása.

Kam je poszlao Bóg Jónása, proroka ?

Bóg je zapovedao Jónási, naj ide v-Ninive váras opominat tam šivóese zpácseno lüdsztvo, naj sze po pokóri poverné. Ali Jónás je tó nê stéo vesiniti, nego je széo na edno lád-jo, naj pred Bógom, szvojim go-zpodárom pobe-gne.

Ka sze je zgódilo Jónási na mórji ?

Mórje sze je na nágljáközburka-lo. Brodárje szo metali koczke, naj zvêdijo : sto

je zrok ete pogibeli, i koczka je zpadnola na Jónása. Jónás je szvojo kriviczo vadltívao, i záto szo gâ v-mórje vergli, i taki gâ je mórszka riba pošerla, ali na trétji dén gâ je páli vö vergla na szüho zemló.

Jeli je potom toga odiseo Jónás v-Ninive nazvezt'savat pokóro?

Jónás je taki odiseo v-Ninive, i kak hitró je Ninive-tánczom pokóro nazvê, taki szo sze povernoli.

XXVII. Od drügi prorokóv.

Ka je vrêdno znati od drügi prorokóv?

Od drügi prorokóv je vrêdno znati: ka szo oni nê vnóga csüda csinili, nego szo za vólo szvojega vréloga návuka glaszoviti pósztali.

Ka szo med drügimi naj vecs vcsili proroczje?

Proroczje szo med drügimi naj vecs vcsili: ka je szamo eden Bóg; ka vönêsnya szlűsba boša brezi notrés-snye pobošnoszti, brezi práve Vere, i dobroga zroka, je Bógi nê prijétna; ka blišnyega odürjávati, ali gâ vkaniti, je nê szlobodno, ár je Bóg vszê nasz obsinszki otsa, i Sztvoriteo.

Ka szo proroküvali proroczje?

Proroczje szo proroküvali: ka Messiás pride; pa es-cse i vrêmen szo nazvêztili nyegovoga prisesztja; proro-küvali szo, ka gâ edna devicza porodi v-Bethlehemi, ka on k-szlêdnyemi doszta mora terpeti, i z-szilnov szmert-jov omrêti, ali ka sze on po szmerti odicsi.

Ka szo zvün toga escse proroküvali?

Zvün toga szo escse proroküvali. ka sze Izraelszko lűdsztvo odpela v-robsztvo, ali ka sze páli z-toga oszlo-bodi, i escse vnóga drüga.

Kakse mislênye májo v-nami pobiüditi proroküvanya od Messiása?

Gda vidêmo, ka szo sze v-Jezusi Krisztusi vsza ona do kraja zpunila, stera szo proroczje vecs sztotin lét od Messiása naprêpovedali: mi moramo vszegavêcs v-tom mislênyi porezdjeni biti, ka vera kersztsanszka je délo rók boši.

XXVIII. Od prepádnenya králesztva Izraelszkoga i Judovoga.

Jeli je k-szlêdnyemi doszégnola bósa kastiga králesztvo Izraelszko i Judovo ?

Doszégnola je; ár da szo sze Izraelczy pa vsza opominanya, stera szo glászili proroczje, i na vsza csüdna déla, stera szo oni csinili, nej steli povernóti, prislo je k-szlêdnyemi vrêmen, i Bóg je za kastigo eta králesztva opüszto.

Sto je opüszto králesztvo Izraelszko ?

Králesztvo Izraelszko je opüszto Salmanassar, kráo Assiriánszki on je obládao glávni váras, Samario, i Izraelcze z-kráлом navküpe v-robsztvo assiriánszko je odpelao.

Po nikeliko lêti sto je podjármao králesztvo Judovo ?

Králesztvo Judovo po nikeliko lêti je podjármao Nabukodonosor, kráo Babilonszki, ki je Jerusálem váras z-mecsom, i ognjom do téo fundao, kralá pa, i lüdsztvo je z-szebov v-Babilonszko robsztvo odpelao.

Ka sze z-toga vcsimo ?

Z-toga sze vcsimo, ka Bóg má poterplênye z-grêsni-kom, i ka nyemi vrêmen dá, naj sze pobógsa; ali csi grês-nik terdokorno v-szvojoj hüdobi osztáne, teda gâ zaiztino bósa kastiga mimo ne odide.

ASSIRIÁNSZKO ROBSZTVO.

XXIX. Od Tobiása.

Sto je bio Tobiás ?

Tobiás je bio v-robsztvi pobósen cslovek. Szvoje vózne tivárise je on tróštao, ár je nyê pomágao, gde je szamo mogo, i mertve pokápao.

Kaksa neszreca sze je zgodila Tobiási ?

Gda je ednók Tobiás mertve pokápao, i jákó trüden sze je na zid naszlono, i zadrêmao, szpadno je nyemi vrócsi lasztvícsni gnoj vu ocsi, i od toga je on taki oszlepno.

Kam je poszlao Tobiás szvojega sziná ?

Tobiás je poszlao szvojega sziná v-Ráges, k-szvojjm rodjákom, naj proszi od nyi pêneze stere szo nyemi dušni bili.

Koga je dao Bóg mládomi Tobiási na toj póti za voja ?

Bóg je mládomi Tobiási za voja dao Rafaela, Árkángela.

Kak je mládi Tobiás potívao ?

Potívao je szrečsnò. Nê je szamo dúg nyemi bio nazáj plátsani, nego je dóbo escse i hcsér szvojega rodjáka za šeno ; i gda sze je domó poverno, zvrácsò je ocsi tñdi szvojega otsé, z-šutsom one ribe, stero je na rátanye szvojega voja csüdnovitò vlóvo, gda sze je kópao na póti.

Ka sze vcsimo z-Tobiásove zgodbe ?

Vcsimo sze z-Tobiásove zgodbe, da onim, ki Bogá lúbijo, vsza szlúšijo na haszek.

BABILONSZKO ROBSZTVO.

XXX. Od Dániela.

Sto je bio Dániel ?

Dániel je bio bogábojécsi cslovek, i prorok, koga szo escse v-mladoszti z-drügimi šidovmi v-robsztvo odpelali.

Kak je Dániel 'se v-mladoszti pokazao szvojo bogá-bojaznozt ?

Dániela, i escse nike prednyêse mladéncze je odebrao Nabukodonor kráo za szlúšbo v-szvojem dvóri, i zapovedao je vel szvojega sztola jêsztvino nyim dávatí. Ali da je mošesova právda nyim bráníla z-táksimi jêsztvínami šivéti: záto Dániel, i escse trijé nyegovi tivárisje szo nê steli eti jêsztvín k-szebi jemati, nego szo zadovól- ni bili z-szocsívov, i z-vodóv.

Jeli je Dániel bio prestimani pri Nabukodonozori, i potomto- ga pri Darius králi ?

Daniel je bio za vólo szvoje múdrósztí pri Nabukodonozori, i pri Dariusi jákó prestimani.

Na kaksi námerek je obero Dániel szvoje prestimanye?

On je naj vecs bio na tom, naj pogane od krivi bogóv molbe odverné, i nyé na zpoznanye právoga Bogá pripela; zatém, naj vero v-toga obetsanoga Messiása potérdi, i razsiri med nyimi.

Steriva dvá bolvana Babilonczoj je prepravo Dániel?

Dvá bolvana Babilonczoj, steriva je Dániel prepravo, szta etiva bilá; opervics: Bolvan krivoga boga, Beel zvánoga. Dániel je nazvêzto králi, ka ona jéla; stera sze vszáki dén tomi krivomi bógi noszijo v-czerkev, ne jê on, nego popevje toga krivoga bogá, i nyihove sene, i detcza. Drügöcs: ednoga velikoga pozója, steromi szo sze Babilonczi, kak bógi klányali, je vmóro Dániel etak: on je z-dlake, szmolé i mászti priprávléno jélo nyemi dao posréti, od steroga je nyegov terbük, da je toga jéla seló-decz nê mogo zkühati, na zkoré oteko, i on sze je razpocso.

Ka szo vcsinili popevje krivi bogóv z-Dánielom?

Popevje krivi bogóv szo sze jákó razszerdili na Dá-

niela, i zátó szo gã vergli v-oroszlánszko jamo; ali Bóg gã je tak bráno, da, csi szo rávnó oroszlánje jákó gládni bili, denok szo sže gã né teknoľi.

XXXI. Od Dánielovi tivárisov v-gorêcsoj pécsi.

Ka sže je zgódilo z-trêmi Danielovimi tivárismi, ki szo sže zváli: Ananiás, Azariás i Mizael?

Eti Dánielovi tivárisje szo nê steli nikak zlátomi kêpi Nabukodonor kralá sže klányati, i zátó szo bili veršeni v-gorêcso pécs; ali od ángela szo bili v-toj pécsi esüdnovitó v-šitki obdersáni.

Ka je vcsino kráo, gda je vido, ka eti mládenczi ne gorijo v-pécsi?

Zapovedao je, nyé vö vzéti z-te pécsi, i pod szmertnov kastigov je prepovedao, naj sže vecs niscse ne podsztopi blázniti šidovszkoga Bogá.

Ka sže z-toga vcsimo?

Z-toga sže vcsimo: ka, csi je še eden pogan blázne-

nye Bogá za tak veliko grehoto dersao, da je szmerti kastigo vö povedao na vszákoga, ki bi szméo blázniti Bogá: keliko vekse kastige vrêdno mora biti bláznenye, i preklynanye pred ocsmi kerstsánszkoga csloveka?

XXXII. Od Esztere.

Sto je bila Eszter?

Eszter je bila szioticza, ali lêpoga dersánya šidovszka deklina, stero je Asverus, kráo per'iánszki szebi za šeno vzéo.

Sto je bio Eszterin odhrániteo po szmerti nyéini Sztarisov?

Eszterin odhrániteo je bio nyéini vüjecz, Mardocheus.

Sto sze je szerdo na Mardocheusa?

Na Mardocheusa sze je szerdo te gizdáví Áman, ki je z-fáncsoszti, kralá na nyé vzéo, ka je zapoved vö dáo, naj sze vszi šidovje, ki szo v-nyegovoj zemli bili, zpomorijo.

Kak szo sze 'šidovje oszlóbodili od pogibeli-steró je nyim Áman pripravo?

Pri ednoj vecsérji je odkrila Eszter králi vszo hü-dóbo Ámanovo, i proszila gâ je, naj sze szmilüje šidovom. Na stero sze je kráo tak na Ámanaraz-

szerdo, da gâ je dao na ono viszniczo obesziti, stero je on pervo Mardocheusi pripravo.

Ka sze z-toga vesimo?

Z-toga sze vesimo: kak Bóo nonízi toga gizdávoga, i szüne ga v-tiszto jamo, stero on drügomi kopa.

XXXIII. Od oszlobodjenjá 'Sidovov z-rob-sztva, i od szlêdnyi lêt' nyihovoga krále-sztva do obetsanoga Messiása.

Sto je odpüszto 'sidove z-rob-sztva?

'Sidove je z-rob-sztva odpüszto Czirus, kráo persi-ánszki.

Sto je zpelao 'sidove z-rob-sztva v-domovino?

'Sidove je z-rob-sztva v-domovino zpelao naj pervó Zorobábel, potom pa Eszdrás, i po szvojem povernênyi szo taki czérkev zidali.

Sto je ravnao délo, gda szo 'sidovje zidali Jeru'sálem váras?

Délo pri zidanyi Jeru'sálem várasa je ravnao Nehe-miás, ki je bio pehárník Artakserkses kralá, i od nyega je zproszo dopüztsenyé za zidanye várasa.

Jeli szo 'sidovje pri zidanyi várasa, i czérkvê meli protivnike?

'Sidovje szo pri zidanyi várasa, i czérkvê protivnike meli blisnye národe, steri szo csesztó na nyé vdarili, i tak szo šidovje prisziljeni bili, pri zidanyi vszigdár z-orosjom prepászani delati.

Kak je biló 'sidovom, gda szo zpadnoli pod Antiochus kralá oblászt?

'Sidovom je pod Antiochusom jákó hüdó biló, ár je nyim ete neszmilník prepovedao, szlúšbo bóso póleg Mó-sesove právde obdersávati, i nyé je med groznimi mókami prisziljávo, naj molijo bolvane, i naj jejo braszko meszó.

Jeli szo 'sidovje szvojoj právdi verni osztanoli?

'Sidovje szo szvojoj právdi tak verni osztanoli, da szo vnógi gotovi bili, ráj vmréti, i naj vekse móke pod-neszti, nego szvojo právdo, prelomiti; — tak je vmró te sztári Eleázar, i szedem Machabeusovi brátov z-szvojoj máterjov navküpe.

Sto sze je tomi neszmilniki naj vecs próti posztavo?

Tomi neszmilniki naj vecs sze je próti posztavo, ve-likí pop, Matathiás ki je z-Jeru'sálema pobegno med bregé, i junáke izraelszke okóli szébe je vkup szpravo.

Sto sze je junácki boro z-Antiochusom ?

Z-Antiochusom szo sze junácki borili trijé Machabeusovi bratje, steri otsa je bio Matathiás. Oni szo pobili Antiochusovo vojszko, i dobili szo nazáj Jerusálem.

Kak je dokoncsao Antiochus szvoj 'sitek ?

Gda je Antiochus csüo, ka je pobita nyegova vojszka, hito je v-Jerusálem; ali na póti vö zpadnovsi z-kól, vmró je med sztrahsnimi boleznosztmi.

Po sztó lëti sto je pod dátso vergo 'sidove ?

Rimlanczi, z-steri milostse je priseo Heródes na sídovszki králeszki sztolec.

Jeli je Heródes bio 'sidov, ali tühinecz póleg szvojega zle'senyá ?

Heródes je póleg szvojega zlešenya nê bio sídov, nego Idumeánecz i tak tühinecz.

Gda je tak od Judovoga pokolënja kraj vzéta bila králeszka oblászt, sto je póleg Jákovovoga prorokiüvanya morao pridti ?

Póleg Jákovovoga prorokiüvanya je morao pridti Odküpiteo, koga preszvëto imé je :

J e z u s K r i s t u s .

DRÜGI TÁO.
NÓVI ZÁKON.

JEZUSOVO DETINSZTVO.

I. Od narodjenyá szvétoga Ivana kersztitela.

Póleg nazveztsávanya prorokóv, sto je morao pridti pred Jezusom ?

Morao je pridti eden prehodnik, ki bi lüdi na pri-sesztje Messiása pripravó.

Sto je bio té prehodnik ?

Té prehodnik je bio szvéti Ivan kersztiteo.

Sto szo bili roditelje szvétoga Ivana kersztitela ?

Roditelje szvétoga Ivana kersztitela szo bili: Zachariás, pobošen sídovszki pop, i Osébet.

Gde, i po kóm je Bóg nazvêzto Zachariási ka sze nyemi szin, po iméni Ivan má naroditi ?

V-Jerusalémszkoj czérkvi, po Gabriel Árkangeli je Bóg nazvêzto Zachariási, ka sze nyemi szin, po iméni Ivan, má naroditi, rávno gda je Zachariás póleg dúsnosztí szvoje Bógi áldov csinio.

Jeli je Zachariás v-szvojem zburkanyi taki vervao angeli, gda je nyémi té nedovêden glász prineszo ?

Zachariás je nê taki vervao ; záto gâ je Bóg z-têm pokastigao, ka je nê mogo gútsati, i bio je némi do csasza. *Je li sze zpunilo Gabrielovo prorokúvanye ?*

Kak je angeo nazvêzto, porodila je Osébet ob szvojem vrêmeni sziná, ki je dóbo imê Ivan, i na szkóré je Zachariás páli pregóvoro , i hválo Goszpodna Bogá z-szlávnov peszmov.

II. Od vtelovlenyá Sziná bošega.

Kak je Gábriel Árkangeo pozdravo Mario ?

Poszlao je Bóg Gabriela arkangela v-Názareth k-Má-

rii, ednoj pobošnoj deviczi, stero je on z-etimi recsmi pozdravo: „Zdrava bojdi Maria! milostse puna; Gozpon je z-tebom: blagoszlovljena szi ti med šenámi.“ Na stere recsi sze je Maria jákó presztrábsila.

Kak je angeo bátrivao Mario?

Angeo je nyó bátrivao z-etimi recsmi: „Ne boj sze Maria, ár szi najsla milostso pri Bógi. — Ovo proprimes v-utro-bi, i porodis sziná, i zvala bodes imé nyegovo Jezus! — Düh szvéti pride na tébe, i jákoszt toga naj

visnyega obszénca tebé, i záto, stero sze od tébe porodi, Szvéto, zvaló sze bode Szin boši.“

Ka je Maria odgovorila na ete recsi?

Maria je na ete recsi z-velikov poniznosztjov odgovorila: „Ovo, szlűsbenicza gozpodnova! naj mi bode póleg rêcsi tvoje.“ — I Rêcs je têlo vcsinyena bila.

III. Od narodjenjá Jezusovoga.

Gde sze je Jezus naródo?

Jezus sze je naródo v-Bethlehemi, v-ednoj staliczi.

Kak sze je tó zgódilo?

Tó sze je etak zgódilo: Rimszki czaszar, Augusztus je vö dao zapoved naj sze vszáki nyegov podlošnik popiszati dá v-onom vársi, z-steroga je nyegovo pokolênye zislo. Jošef i Maria szta morala póleg ete zapóvedi v-Bethlehem idti, ár je nvidva pokolênye z-toga várasa zislo. Ali gda szta ryidva v-Bethlehem prisla, nêszta vcs nigde mogla sztána dobiti, ár szo vsze hiše se napunyené bilé;

záto szta sze morala v-edno pròszto staliczo potégnoti, i v-etoj je porodila Maria sziná szvojega, ki sze zové Jezus. *Komi je naj pervó biló nazvêztseno Jezusovo narodjený?*

Jezusovo narodjený je naj pervo nazvêztseno biló pasztiróm, ki szo blúzi Bethlehema csrêde paszli.

Jeli szo dicsili i angelje Jezusovo narodjený?

I angelje szo dicsili Jezusovo narodjený veszéló popêvajócsi: „Dika Bógi na viszini, i mir lüdém na zemli, ki szo dobre vóle.“

Jeli szo sli pasztirje v-Bethlehem?

Pasztirje szo hitró odisli v-Bethlehem, naj vidijo, i molijo bošánszko dêtecze Jezusa. "

IV. Jezus sze Bógi prikáše v-czérkvi.

Gda je Maria póleg Mo'sesove právde szvojega pervo rodjenoga sziná v-Czérkev prineszla, i prikázala Bógi, sto je Jezusa teda nozdravo?

Jezusa v-czérkvi, gda je bio prekázani Bógi, je

pozdravo Simeon, sztarécz, ki je od Dühá szvétoga obet-sano méo, ka ne vmerjê pervo, dokecs ne bode vido Odküpitela.

Kak je Simeon pozdravo to bo'sánszko détecze?

Simeon je vzéo Jezusa na szvoja nárocsa, i zdignovski pobošná szvojo pamet k-Bógi, zahváló je nyemi za tò milostso, ka je z-szvojimi ocsmi mogo Odküpitela vidéti.

Ka je vcsinila pri toj priliki Anna prorokicza v-czérkvi?

I ona je Bogá hválila, i pripovedávala je vszêm od prisesztja Zvelicsítela, ki szo csakali odküplenýé Izraéal.

V. Od szuncsenoga zhoda múdri.

Po csem je Bóg nazvêzto szuncsenoga zhoda múdrim, ka sze je naródo Odküpiteo?

Bóg je tim múdrim narodjenýé odküpitela nazvêzto po ednoj nenávadnoj zvêzdi.

Kam je pelala zvêzda te szuncsenoga zhoda múdre?

Zvêzda je nyé pelala prêk Jeru'sálema v-Bethlehem. Gda szo pitali ti múdri v-Jeru'salemi za nóvo-rodjenoga 'sidovszkoga kralá kakse zburkanye je ete glász pobiúdo v-Heródesi?

Na pitanye ti múdri, gde sze je naródo nóvi 'sidovszki kráo, sze je presztrahso Heródes, i s-nyim vesz Jeru-sálem.

Zakaj sze tak jákó presztrahso Heródes?

Heródes sze je záto presztrahso, ár sze je bojáo, ka zgübi szvoje králesztvo.

Kaksi napótek je dáó Heródes tim múdrim?

Heródes je nyim velo, naj szamo idejo v-Bethlehem, i csi nájdó détecze, nazájidocs naj nazvêztijo i nyemi, gde sze ono nahája, naj more i on nyé molit' idti.

Ka szo vcsinili ti múdri, gda szo najšli détecze?

Klecsécs szo jê molili, i darüvali szónyemi: zláto, kadilo, i plemenito mászt, ali mirrho.

Jeli szo sze ti mûdri nad Jeru'sálem povernoli v-szvojo domovino ?

Ti mûdri szo sze nê nad Jeru'álem v-szvojo domovino povernoli ; ár je v-szne zapovedao nyim Bóg, naj sze ne vernéjo k-Heródesi. Póleg ete zapóvedi szo sze po drûgoj póti obernoli v-szvoja deršanya.

VI. Od bêšanya v-Egiptus.

Kakso necsamûrnoszt je vcsino Heródes, gda szo sze ti mûdri nê povernoli k-rjemi ?

Vszo nóvorodjeno, moskoga zpola detczo, stera szo escse nê dvê leté sztara bilá, je dao Heródes v-Bethlehemi, i v-czêloj okroglini zpomoriti, miszlecsi, ka med etimi vszegavêcs nóvorodjeni krao, — te máli Jezus, prêde.

Kak sze je oszlóbodo Jezus od Heródesove necsamûrne róhe ?

Angeo je v-szne opómeno Jošefa, ka sze velika po-

gibelnoszt ^{re}preti
tomi dēteti, i zā-
to je velo nyemi,
naj z-Jezusom, i
z-Mariov beši v-
Egiptus.

Gda sze je pover-
no Jo'sef z-Je-
zusom, i Mari-
ov z-Egiptusa?

Jo'sef sze je
poverno z-Jezu
som, i Mariov z-

Egiptusa po Heródesovoj szmerti; ali nê v-Bethlehem,
nego v-Názareth.

VII. Od Jezusa, kak dvanajszet lét' sztarog
ga dēteta.

Gda je Jezus bio v-dvanajszetom léti, kam je só z-szvojimi roditelmi?

V-szvojem dvanajszetom léti je só Jezus z-szvojemi roditelmi v-Jerušálem na vüzenszke szvétke.

Jeli sze je on taki domó poverno z-roditelmi po eti szvétki?

Nê sze je poverno; nego je osztao szám z-Jerušalemi: Stimajócsi pa nyegóvi roditelje, ka sze on nahája med pótnimi tivárisi, i naj hitrê v-drüsztví szvoje rodbine, nê szo sze vnogo brigali; ali gda szo prisli v-pervo mézto, gde szo steli prenocsüvati, i nyega szo nê najsli, teda szo sze jákó presztrahsili, i taki sze povernoli nazáj, da gâ poiscsejo.

Gde szo roditelje po trê dnévi Jezusa najsli?

Na szvoje veliko veszeljé najsli szo ga v-Czérkvi Jerušálemszkoj, gde je na szrêdi med pizmó-znânczi szêdo, poszlhúsajócsi nyé, i zpitávajócsi, tak da szo sze vszi csüdivali nad nyegovov múdrosztjov.

Ka escse známo od Jezusovoga detinsztva?

Od Jezusovoga detinsztva známo escse, ka sze povernovsi domó v-Názareth, szvojim roditelom je bio vu vszem pokoren, i ka je gorijemao nê szamo v-dóbi, nego i v-múdrósztí, i milostsi pri Bógi i pri lüdê.

Ka sze májo vcsiti, nájmre detcza z-példe dvanajszet lét sztaroga Jezusa?

Detcza sze z-példe Jezusove vcsiti májo, opervics: ka i ona morajo rada v-czérkev idti, kak je só Jezus; i ka v-czérkvi pobošna naj bodejo, i na návuk dühovnika naj dobró pázijo; drügócs: vcsiti sze májo, naj bodo pokórna szvojim roditelom, kak je i Jezus pokóren bio, i naj ne grátajo szamo sztarêsi od dnéva do dnéva, nego naj sze telikajse i pobógsajo, i v-đobrom vsze vise i vise naprêidejo.

OD OCSIVEZTNOGA ZKÁZANYA JEZUSA MED SZVÊTOM.

VIII. Od szvétoga Ivana, kak predgara pokóre.

Gde je prebivao szvéti Ivan kersztiteo pervo, kak je zacsno predgati?

Szvéti Ivan kersztiteo pervo, kak je zacsno predgati, je prebivao v-püszkini v-steroj je osztro pokóro csinio; óprava nyegova je bila z-kaminszkoğa koszminya, i hrána nyegova szo bilé kobilicze, i mêd divji.

Gde je zacsno szvéti Ivan predgati?

Szvéti Ivan je zacsno predgati pri Jordan potóki.

Ka je predgao szvéti Ivan?

Szvéti Ivan je predgao: naj lüdjé pokóro csinijo, ár sze priblišáva králesztvo boše.

Jeli je szvéti Ivan veliko pazlivoszt pobüdo med lüdmi z-predganyem pokóre?

Szvéti Ivan je z-predganyem pokóre tak veliko pazlivozt pobüdo med lüdmi, da szo ga vnógi déršali za Messiása, prisli szo k-nyemi poszelniczje, i pítali szo gâ: jeli je on Messiás? Ali Ivan je zráven vö povedao, ka je on nê Messiás, pa escse, ka je niti nê vreden odvézati reménya obüteli nyegove.

IX. Od Jerusovoga kerszta, poszta, i z küsávanya.

Gde, i sto je Jezusa kerszto?

Jezüsa je kerszto szvéti Ivan v-Jordan potóki.

Ka sze je zgódilo taki, gda je bio Jezus okersztseni?

Gda je bio Jezus okersztseni, odperla sze je néba, i Düh szvéti v-golóbjem kêpi je dolé sztópo na Jezusa; zatem csüle szo sze z-nébe ete recsi: „Etoje szin moj lübléni, v-kom sze je meni dobró dopadnoló.“

Kam je só Jezus, gda je bio okersztseni?

Gda je bio Jezus okersztseni, só je v-püsztino, i tam sze je poszto, i molo je stirideszét dni.

Gda sze je Jezus stirideszét dni poszto, kak je bio zküsá-vani?

Gda sze je Jezus stirideszét dni poszto, stéo ga je vrág na nyé vzéti, opervics: naj oberné kamênye na krüh; drügócs: naj sze dolé püsztí z-czerkvenoga verha, i tak szí po tom csüdi naj szprávi stimanye pred lüd-sztvom; tretics: naj dolé poklekne pred vrágom, ki je nyemi záto vszežblágo toga szvéta obetsao.

Jeli sze je Jezus dao zapelati od vrágá?

Jezus szo je nê dao od vrágá zapelati, nego ga je od szébe odeгнаo, govorécsi nyemi: „Odidi od méne satan.“ Na tó prisztópili angeljé k-Jezusi, i szlúšili szo nyemi.

X. Od pervi vucsenikov Jezusovi, i od szvátbe v-Galileanszkoj Káni.

Sto szo bili pervi Jezusovi vucseniczje?

Pervi Jezusovi vucseniczje szo bili: András, i János;

ali na zkoré szo sze k-nyima pridrűsili Simon Peter, Filip, i Nathaniel, ali Bertalan.

Kakse csűdo je vcsino Jezus na szvátbi v-Galileánszkoj Káni ?

Da sze je szvatom zmenkalo vino, dao je Jezus napuniti sészt rócsek z-vodóv, i velo je, naj ete neszéjo sztarisini ; med tem toga sze je voda obernóla na vino.

XI. Od Jezusa, kak vucsitela.

Keliko lét je bio sztar Jezus, gda je zacsno vcsiti ?

Gda je Jesus zacsno vesiti, bio je on sztar tré-szeti lét.

Keliko lét je vcsio Jezus ?

Jezus je vcsio tri lêta.

Kak je Jezus vcsio ?

Jezus je vcsio prósztó, ali z-telikov múdrosztjóv, da szo sze nyemi vszi csűdivali, i pravili: „Escse je ni eden cslovek nê tak vcsio, kak ete;“ naj ráj je pa vcsio v-prílikaj, i pripovêdkaj.

Jeli bi ti stero z-eti prílik, i pripovêdk' evangeliumszki znáo povedati ?

Znám povedati ete, na példo: pripovêdko od zgűble-noga sziná, od milosztivnoga szamaritánusa, od bogatoga razszipáveza, i szíromaskoga Lázara; zatêm príliko od dobroga szemena, od goríc'z', od szvábe, i králesztva bošega, vsza eta naj vucsíteo pripovedáva szvojim vucse-nikom i zkerb má na tó, naj oni szami z-szvojimi recsmi znájo tó páli pripovedávati.

Jeli szo nyegov návuk radi poszlűhsali ?

Lűdsztvo je nyegov návuk radó poszlűhsalo : ali pizmó znánczi i Farizeusje szo gâ odűrjavali za vólo návuka nyegovoga.

Z-csêm je Jezus poterdo szvoj návuk ?

Jezus je szvoj návuk poterdo z-csűdami, i prorokű-vanyi.

OD OCSIVEZTNOGA 'SITKA JEZUSOVOGA.

XII. Od Jezusa v-czérkvi, i od noesnoga prihoda Nikodemusovoga k-Jezusi.

Gde sze je Jezus pervikrát ocsiveztnó zkázao ?

Jezus sze je pervikrát ocsiveztnó zkázao v-czérkvi Jerusálemszkoj z-sterie odávajócse, i köpivajócse vő zgoná. govorécsi: „Hisa otsé mojegá je nê razbojnicska jama.“

Jeli je pervo ocsiveztno Jezusovo zkázanye v-czérkvi pobüdilo veliko kebzüvoszt ?

Pervo Jezusovo ocsiveztno zkázanye v-czérkvi je tak veliko kebzüvoszt pobüdilo, da szo ga šidovje z-csüdivanyem pitali: „Kakse znamênye nám dás tovjega poszlanya od Bogá, ka szmêj, i pravmás tak csiniti.“! Nikodemus pa, vládnik šidovszki, je escse v-toj nócsi odiseo k-nyemi, i proszo gâ, naj gâ bole povcsi.

Ka je med drügimi návcsó Jezus Nikodemusa ?

Jezus je med drügimi Nikodemusa tó návcsó, ka je potrêben kerszt, odküplený, i vera.

XIII. Od Jezusa pri Jákobovom šztüdeneci.

Gda je Jezus z-Jeru'sálema potüvao v-Názareth, z-kim je vküp priseo pri Jákobovom šztüdeneci ?

Jezus z-Jerusálema potüvajócsi v-Názareth, vküp je priseo z-ednov szamaritanszkov šenöv, od sterie je proszo, naj nyemi vodó dá piti; i stero je ob ednim tó vesio: ka

nyegov bošán-
szkinávukráv-
no tak düsev-
no séjo cslo-
veka vgasüje,
kak voda te-
lovno séjo, i
da on, ki nye-
gov návuk go-
ré prime, po
tom vrêmenit-
no, i vekivecs-
no blášensztvo
zadobi.

*Ka je Jezus es-
cse vcsio tó
szamaritanko ?*

Jezus je tó szamaritanko escse tó vcsio, ka mi Bogá
v-dühi, i isztini moramo moliti.

Ka je nyê Jezus ob szlêdnyim nazvêzto ?

Jezus je nyê ob szlêdnyim nazvêzto, ka je on Messiás.

Ka je nató vcsinila tá 'sena ?

Odisla je vu váras, naj zové varaske lüdi; eti vö
pribêšavsi proszili szo Jezusa, naj ide k-nyim vu váras;
Jezus je nyihovo prosnyó poszlühno, dvá dni je osztao
pri nyi, vcsio je nyê, i oni szo vervali v-nyem.

Ka sze vcsimo od szamaritanke ?

Od szamaritanke sze vcsimo : naj one dobrovolnó
naszledüjemo, ki nász zovéjo k-Jezusi.

XIV. Od Jezusovoga prebivanya v-Názáre-
thi, i nyegove brêšne predge.

Gde je Jezus prvi krát ocsiveztnó vcsio ?

Jezus je prvi krát ocsiveztnó vcsio v-Názarethi, gde
je razlošo v-synagogi nistere recsi Isaiása proroka, stere
szo od nyega, kak pridôcsega Messiása, povêdane bilé.

*Kak sze je dopadnolo tó razlo'senyé Isaiásovoga prorokü-
vanya Názarenczom ?*

V-zacsétki szo sze csüdivali; ali na zkoré szo nyemi

na ocsi metali, ka je on sziromaskoga roda, drévo-de-lavcza szin; i gda je nye Jezus za vólo nyihove terdo-kórnoszti pokáráo, tak szo sze razszerdili nad nyim, da szo gâ vö vergli z-várasa, i pelavsi gâ na brêg, gde je zozidani bio nyihov váras, steli szo gâ dolé szünoti; Jezus pa na szrêdi med nyimi idöcsi, pravo je nyim: „pro-roka naj menye znájo postüvati nyegovi domo-rodczi; i odiseo je od nyi.

Steri je med Jezusovimi návuki naj glaszovitêsi?

Med Jezusovimi návuki naj glaszovitesi je nyegova brešna predga, stero je on na ednom brêgi deršao, gde je veliko vnošino lüdsztva med drügimi tó vesio: ka je szamo on cslovek prav blášení, ki je csiztoga szerdczá; naj lübito nase nepriátele, i naj dobro csinimo onim, ki nasz pregányajo; naj ne csinimo blišnyemi ono, ka mi ne bi radi, naj nám drügi vesinijo; i ka mi naj pervo krá-lesztvo boše, i nyegovo praviczó naj iscesemo, i teda sze nám vsze ono, ka mí potrebüjemo, goré pridá.

XV. Od Jezusa v-Petrovoj ládji.

Ka je zapovedao Jezus Petri, gda je sztopo v-nyegovo ládjo?

Jezus je zapovedao Petri, naj razpresztré mrešo na rib' lovlényé.

Jeli gâ je Peter poszlihsao?

Peter, csi je ravno czêlo nócs lovio ribe, ali nikaj je nê vlóvo, denok na rêcs Jezusovo razprésztro je páli mreso, i vlóvo je teliko rib, da szo dvê ládje napunili, i maló ka szo sze nê pográsale ládje, od velike vnošine rib.

Ka sze je zgódilo po tom rib lovlényê?

Peter je zpadno na szvoja kóléna pred Jezusa, i pravo je nyemi: „Odidi od méne, Gozpodne! ár szem jasz grêsní cslovek.“ Ali Jezus gâ je obátrivao, govorécsi: „Ne boj sze; od eti máo lüdi bodes lovio,“ tó je: privád-jao bodes lüdi v-králesztvo bose.

XVI. Od Jezusa, i kafarnáumszkoga sztót-nika.

Ka je proszo kdfarnáumszki sztótník od Jezusa, k-nyemi poszlavsi 'sidovszke poglaváre?

Proszo je, naj pride k-nyemi Jezus, i naj zvrácsi nyegovoga betesnoga szlugo.

Jeli je poszlihno Jezus nyegovo prosnyó?

Jezus sze je taki napóto k-sztótníkovoj hiši; i gda sze je on k-nyegovoj hiši še priblišávae, poszlae je sztótník szvoje priátele pred nyega; zatêm je i on szám pred nyega sò, i proszo gâ, naj sze ne trüdi k-nyemi, ár je pravo: „Gozpod-

ne! nê szem vrêden naj prides pod sztreho mojo, nego povê szamo rêcs, i ozdrávi szluga moj.“

Jeli je ozdravo te beté'sen szluga?

Jezus je pohválo iztinszko vero toga sztótnika, i pravo je nyemi: „Naj ti bode, kak szí vervaó;“ i ozdavo je szluga v-onoj vöri.“

XVII. Od hcséri Jaiirusove, i od edne be-
te'sne šené.

Ka je proszo od Jezusa Jáirus, poglawnik synagoge?

Jáirus je proszo Jezusa, naj zvrácsi nyegovo vmirájócso hcsér.

Kaksi glász szo med-têm-toga prineszli Jáirusi nyegovi szlugi?

Prineszli szo nyemi glász, ka je hcsi nyegova še vmerla, i záto, naj sze Jezus ne trüdi k-nyê idti, ár pomocsti nemore.

Jeli denok Jezus só k-Jáirusovoj hi'si?

Jezus je denok só k-Jáirusovoj hiši, i vzešni mer-tvo deklicsko za rokó, pravo je nyê: „Deklicska! jasz ti velim, sztani goré,“ i goré sze je oprávilá taki ta deklicska, i prebüdila sze je páli na šitek.

Kak je zvrácso Jezus na toj póti, gda je k-Jáirusi 'só, edno 'seno, stera je dvanajszet lét' terpêla kervari otók?

Tá šena je mocsnó vervalá ka ozdrávi, csi sze szamo krajine gvánta Jezusovoga more, doteknoti. Tó vüpanye imajócso v-szebi, phála sze je tak dugó med vnošinov, da sze je mogla óprave nyegove doteknoti. Jezus sze na tó obernovsi, pokválo je nyéino iztinszko vero, i pravo je nyê: „Vüpáj sze hcsi, vera tvojs je tebé zdravo vcsinila;“ i od toga hipa je zdrava posztánola šena.

XVIII. Jezus odeberé Apostole, i posztávi
Petra za Glávo czérkvé.

Kakse zebiranye je vcsino Jezus med szvojimi vucsenáki?

Jezus je naj pervo czêlo nócs molo, i teda je z-vu-

csenikov szvoji zébrao dvanajszet, stere je imenüvao Ápostole; ete je potom toga poszlaó, naj idejo po czêlom szvêti, i naj vsiijo národe právo vero.

Koga je escse zébrao Jezus zvün Ápostolov?

Zebrao szí je escse szedem deszét i dvá vucsenika, ki szo pred nyim po dvá, i dvêma morali idti, v-sterikolí váras je on bio idócsi.

Koga je posztavo Jezus za Glávo czérkvé?

Jezus je za Glávo czérkvé posztavo Petra Ápostola.

Kak je posztavo Jezus Petra za Glávo czérkvé?

Gda je ednók Peter pred vszêmi ápostolmi vadlúvao, ka je Jezus právi Bóg, teda je nyemi velo Jezus: „I jasz velim tebi, ka szí ti Peter, tó je: pecsina, i na toj pecsini zozidam czérkev mojo, i escse vráta pek-lenszka ne pre-morejo nyé. I te-bi prêkdam klücse králesztva nebeszkoga. — I kâkoli zvésés na zemli, zvézano bode i v-nébi; i kâkoli odvésés na zemli, odvézano bode i v-nébi.“

XIX. Od Jezusa i mládénacza v-Náim várasí.

Koga je ednók szréo Jezus pri Náim várasa vrátaj?

Szréo je one, ki szo ravno ednoga mertvoga mládénacza vö neszli, naj ga pokopajo.

Sto je bio té mertev mládénecz?

Bio je jedini szin edne vdovicze.

Kak je obészelo Jezus tó dreszélno mater?

Gda je Jezus opazo veliko šaloszt té dreszélno ma-

teré, pravo je nyë: „Ne jócsi sze.“ teda je zapovedao, naj sztánejo, ki szo ga neszli, i velo je mertveczi: „Mládénecz, jaszti velim, sztani goré.“ I taki je goré sztano té mertev mládénecz, i vsívéo je.

XX. Jezus nász vcsi moliti.

Jeli je Jezus cseszto Bogá molo?

Jezus je doszta krát czêlo nócs Bogá molo.

Jeli je Jezus opominao szvoje naszlednike, naj molijo Bogá?

Opominao je nyé, i zagvüsao, ka vsze dobro morejo zadobiti csi v-nyegovom iméni, z-vüpanyem, i sztálnó proszili bodejo od otsé.

Kakso molitev je Jezus vcsio moliti szvoje vucsenike?

Jezus je szvoje vucsenike vcsio moliti „Otsa nas“ i. t. d. stera molitev sze zové telikajse molitev goszpodnova.

XXI. Od Jezusovi vucsenikov na zburkanom mórji.

Kákša pogibeo sze je pretila ednók Jezusovim vucsenikom na galileánszkom mórji?

Jezus je ednók v-ládji z-vucsenikmi prêk galileánsz-koga mórja plavao, i da je czêli dén predgao, jákó sze je zatrüdo, i od trüda je zaszpáo na ládji. Na nágli sze je zdaj tak veliki szláp na mórji podigno, da szo vucseniczje v-pogibeli bili, z-ládjov vrét sze potopiti.

Ka szo vcsinili vucseniczje v-etoj pogibeli?

Oni szo sze jákó vbojali, i od sztráha prebüdivsi mestra, kricsali szo nyemi: „Goszpodne, zderši nász, ármí prêdemo.“

Kak je vtisao Jezus te mórski szláp?

Jezus, gda sze je od szna prebüdo, naj pervó je pokárho vucsenike, govorécsi nyim: „Ka sze bojite, mále vere lüdje“? teda je zapovedao vetrom, naj vtihnejo, i taki sze je mórje vtisalo.

XXII. Heródes dá odszekati glavó Ivani kersztiteli.

Zakaj je vergo Heródes Ivana kersztitela v-temniczo?

Ivan kersztiteo je pravo Heródes králi, ka je nyemi nê szlobodno šiveti z-šenóv brata szvojega, i záto ga je vergo v-temniczo.

Kak je vmró szvéti Ivan kersztiteo?

Vmró je, kak manternik. Heródes je ednók dáó na dén szvojega narodjenjá veliko gosztsenyé szlüšiti, geto je Salomone, hcsi nyegove nezákonszke šené tak lepó plészala, da szo sze vszi gosztje z-Heródesom vrét jákó veszelili; i teda Heródes, ki je maló bio napiti, z-prisze-gov je obêtsao nyê vsze dati, kâkoli od nyega bode pro-szila. Herodiásojczya, nyé mati je šeléla še dávnó fántiti sze nad Ivanom, i záto je narátala szvojo hcsér, naj pro-szi od kralá glávo Ivana kersztitela. Heródes je tak dáó odszekati Ivani glavó, i tó v-ednoj szkledi prêkdati de-klini.

Ka sze z-toga vcsimo?

Z-toga pripetênya sze vesimo, kak je nepravicsen, i

zpacslivi Heródes dáó odszekati glavó pravicsnomi Ivani; ali z-toga sze telikajse vcsimo, ka mora i eden drügi sittek biti, v-sterom ti pravicsni za vólo terplivnó podneseni krivicz' obilen nájem zadobijo; ti krivicsni pa nikakó zaszlúsenim kastigam ne vujdejo.

XXIII. Od Jezusa, i gládnoga lüdsztva v-püsztini.

Kak csüdnovito je ednök nahráno Jezus pét jezero lüdi v-püsztini?

Jezusa je ednök naszledüvalo pét jezero lüdi v-püsz-tino, naj poszlúhsajo nyegov návuk. Teda sze je szmilü-vao Jezus nad gládnov vnošinov, blagoszlovo je pét jecs-meni krühov, i dve ribicze, i dáó je vucsenikom, naj razdelijo gládnomi lüdsztvi; i v-csüdnovito dób szo sze vszi naszítili; pa escse, gda szo še vszi sziti bili, vucse-niczje szo napunili dvanajszet kosárov z-osztanyenoga dertinya.

Gda je lüdsztvo to csüdo videlo, ka je stelo vcsiniti z-Jezu-som?

Lüdsztvo vidévse to csüdo, stelo je Jezusa posztaviti za szvojega kralá; ali Jezus znájócsi nyihovo nakanênye, pobegno je na brêg on szám.

XXIV. Od Jezusovoga preobrázenyá.

Kak sze je zgódilo Jezusovo preobrázenye?

Jezus je vzéo z-szebov na eden viziki brêg Petra, Jáköba i Jánosa, i gda sze je Bógi pomolo, zacsnolo sze je nyegovo licze szvétiti, kak szuncze, gvánt pa nyegov je grátao bêli, kak sznêg; na tó szta sze zkázala Mošes, i Eliás, i gútsala szta z-Jezusom.

Ka je vcsino Peter, gda je tó zkázanye vido?

Gda je Peter tó csüdnovito zkázanye vido, goré je zkricsao od velike radoszti: „Goszpodne! dobro je nám eti biti; csi sesés, naprávimo eti tri satore; tebi ednoga, Mošesi ednoga, i Eliási ednoga.“

Ka sze je zgódilo taki potom?

Eden szvetli oblák je okóli vzéo nyé vsze, i glász sze je z-nébe csüo: „Eto je szin moj lübléni, v-kom sze je meni dobro dopadnolo, nyega poszlhüsjajte.“

Kakso mócs je meo ete glász na vucsenike?

Na ete glász szo sze vucseniczje tak zbojali da szo od sztráha na szvoj obráz, na kla zpadnoli.

Gda szo z-brêga dolé sli, ka je zapovedao Jêzus vucsenikom na szvoje preobrazenye gledócs?

Jezus je vucsenikom zapovedao, naj nikomi ne prá-vijo od toga, ka szo na brêgi videli, dokecs goré ne sztáne Jezus od mertvi.

XXV. Od Jezusa, i mále detczé.

Z-kaksega zroka szo nike 'sene prineszle detczo szvojo k-Jezusi?

Nike 'sene szo záto szvojo detczo k-Je zusi prineszle, naj nyé Jezus blagoszlovi; ali vucseniczje szo nê steli püsztití té detzé, naj k-Jezusi prisztopijo.

Ka je pravo za toga volo Jezus vucsenikom?

Jezus je nyim pravo: „Püszтите te mále k-meni prihájati, i ne bránte nyim, ár je táksi králesztvo nebeszko.“

Ka je vcsino Jezus z-timi málimi?

Jezus je nyé na szvoja nárocsa vzéo, pološo je na nyé szvoje roké, i blagoszlovo je nyé.

Ka je pravo Jezus drügi krát od te mále detzé?

Gđa szo sze ednók vucseniczje Jezusovi med szebóv pregovárjali: steri bi med nyimi véksi bio v-králesztvi nebeszkom? teda je posztavo Jezus pred nyé edno dête, i pravo je nyim: „Zaiztino velim vám: esi ne bodete, kak eto dête, ne pridete v-králesztvo nebeszko.“

Ka mi mámo eti zapametivati?

Mámo zapametivati, opervics: kak dobra szo morala ona detcza biti, stero je Jezus na szvoja nárocsa vzéo, i blagoszlovo; záto sze i mi mámo pascsiti, tak dobri biti, kak ona detsicza, naj i nám szvoj blagoszlov podeli mili Jezus.

Drügöcs: csi šelêmo v-nébo pridti neszmémo biti gizardvi, nego moramo biti krotki i ponizni, kak ono dête, stero je Jezus pred vucsenike posztava.

XXVI. Od Jezusa, Márthe i Marie.

V-koga hi'si, i pri kom je naj ráj Jezus v-Bethánii prebivao?

Jezus je v-Bethánii naj ráj prebivao v-Lázarovoj hiši. *Kak szo szesztre Lázarove, Mártha i Maria Jezusa ednók goré prijetele?*

Maria je nepresztano szedéla pri Jezusovi nogáj, i poszluhsala je nyegov návuk; Mártha pa sze je zkerbêla kak bi Jezusa, kak gósztá, podvorila.

Ka je právila Mártha Jezusi, záto ka je szeszttra nyéna vszigdár szedéla pri nyegovi nogáj?

Mártha je právila: „Gozpodne! kak mores glédati, ka szeszttra moja szedi, i mené szamo nihá, tebi szprávlati jeszti? povê nyê, naj mî pomága.

Ka je Jezus odgóvoro na tó Márthi?

Odgóvoro je nyê: Mártha, Mártha zkerbliva szí, i trüdis sze okóli vnóge dvorbé; — ali szamo edno je potrebnó. — Maria má tó edno, — stero je potrebnó, — tó je: — ona szí je odebrála naj bógsi táó, steri sze ne vzeme odnyé.

Ka sze z-toga vcsimo?

Z-toga sze vcsimo: ka sze nêmamó odvis za vrêmenitno szkerbeti; ár ki sze odvis za vrêmenitno zkerbi, on zgübi to vekivecsno. Záto nigdár tó ne pozábimo, ka je Jezus Márthi pravo: „Szamo edno je potrebnó,“ — tó je rêcs bošo poszluhsati, i póleg nyé šiveti.

XXVII. Od Jezusa, kak csüdnoga vrácsa ti betešni.

Jeli je Jezus zvün sztótnikovoga hlápcza v-Káfarnaumi, i ker-vári otók terpécse 'sené escse drüge betešnike zvrácso?

Jezus je zvün sztótnikovoga hlápcza i vnóge drüge

zvráco; ár kamkoli je Jezus so, neszli szo betesníke pred nyega; protin imajócse, i plántave, szlêpe, nême, i od vrága obszédjene; vsze ete je on szamo z-szvojov recsjov ozdravo.

Bi znáo ti meni nistere povedati, ki szo bili zvrácseni, i ozdrávljeni od Jezusa?

Znám povedati; opervics: zvráco je Jezus v-Kafarnáumi ednoga, ki je bio v-protini; i da szo gâ od velike vnošine lüdsztva nê mogli nacsí k-Jezusi prineszti, v-poszteli szo gâ z-hísne sztrehe dolé püsztili pred Jezusa, i Jezus gâ je zvráco, govorécsi nyemi szamo ete recsi: „Goré sztani, vzemi tvojo posztelo, i idi domó.“

Drügócs: zvráco je Jezus pri Siloe vretini ednoga csloveka, ki je oszemtreszeti lét' bio betesén.

Tretics: v-Jeriki je zvráco nikoga szlêpoga kódisa, pitavsi ga: „Ka bi stéo?“ „Gozpodne! naj videm,“ od góvoro je te szlêpi, i na tó je on preczé vido.

Stertics: Deszét gobavi móšov, gda je nyim pravo: „Idte, pokáste sze popom.“

Pétics: Zvráco je Jezus ednoga szlepecza, ki sze je szlêpi naródo; i tó je on vesino etak: vzéo je z-czeszté nikeliko práha, i toga namocsivsi z-szlinami, napravo je blato, i z-têm je namazao ocsi toga szlepecza, i právo je nyemi: „Idi i operi sze v-Siloe vodi“; te szlepecz je vesino, kak je nyemi biló zapovêdano, i taki je pregledno. *Ke mámo eti na pamet vzéti?*

Eté na pamet vmememo, kak je Jezusov šitek bio na zemli blagoszlovlen; kamkoli je só, poszéd je šitek i zdrávje delio.

XXVIII. Od Jezusa pri Lázárovom grobi.

Koga je escse Jezus prebüdo od mertvi?

Jezus je escse od mertvi prebüdo Lázara.

Kak dugó je biló Lázarovo têlo v-grobi, gda je Jezus tá priseo?

Lázarovo têlo je še stiri dni biló v-grobi, gda je Jezus tá priseo, tak da je še zacsnolo gniliti.

Kak je Jezus prebũdo Lázara od mertvi?

Odpelali szo Jezusa k-Lázarovomi grobi; on je tán zdigno ocsi szvoje próti nébi, molo je, i kricsao z-velikim glászom: „Lázár, hodi vö; i taki sze je Lázár prebũdo na šitek.

XXIX. Od szvétesnoga Jezusovoga notri idênya v-Jeruśálem.

Kam je só Jezus, gda je Lázara prebũdo odmertvi?

Gda je Jezus Lázara od mertvi prebũdo, só je v-Jeruśálem.

Ka je naprépovedao Jezus szvojim vucsenikom na póti?

Naprê je nyim povedao: ka bode odáni, na szmert oszodjeni; ka gâ zbítsüjejo, i vmorijo na kriši; ali ka on páli na trétji dén goré sztáne.

Kakse postenyé je zkázalo liúdsztvo Jezusi, gda on szedécsi na oszeliczi je notrisó v-Jeruśálem?

Edni szo pred nyim presztirali szvoj gvánt, drügi szo

palmove vêke metali pred nyim na pôt, i vszi szo z-ed
glászom kriesali: „Hosanna Színi Dávidovomi! blago-
lovleni, ki pride vu iméni Gozpodnovom! Hosanna i
viszíni“!

*Ka je prorokiivao Jezus, gda je 'se z-daleka vido te zmo'sen
váras?*

Prorokiivao je opüsztsenyé czérkvé, i czêloga várasa,
Jerusálema, stero opüsztsenyé tak sztrahsno má biti, da
ne osztáne ni kamen na kámni.

XXX. Od szlêdnye vecsérje.

Ka je vcsino Jezus na veliki csetertek vecsér v-Jeru'sálemi?

Na veliki csetertek vecsér je v-Jerusálemi Jezus jo
z-vucseniki szvojimi vüzenszkega ágnecza, i z-naj veksov
poniznosztjov je óprao nogé vucsenikom.

Ka je vcsino Jezus, gda szo 'se pojeli vüzenszkoga ágnecza?

Gda szo še vüzenszkoga ágnecza pojeli, vzéo je Je-
zuz krüh v-szvoje szvéte roké, i zdignovsi ocsi próti nébi,
blagoszlovo gâ je, razlomo, i dáo vucsenikom, govorécsi:
„Vzemité i jête; eto je moje tâlo, stero sze za vász dá.“

je Jezus escse na dale vcsino?

Za tēm je Jezus vzéo kelih z-vinom v-szvoje roké, gda je hválo dáó, blagoszlovo, i ponúdo je i nyega vucsenikom, govorécsi: „Pite vszi š-nyega, ár eto je kelih kervi moje nóvoga i vckivecsnoga zákona, stera sze za vnóge prelejé na odpúsztsanye grêhov.“

Ka jè zapovedao Jezus za tēm szvojim vucsenikom?

Zapovedao je nyim: naj tó rávnó csinijo na nyegovo zpominanye.

Kakse szvesztvo je Jezus pri toj priliki nasztavo?

Jezus je pri toj priliki nasztavo preszvétó oltárszko szvesztvo. Tak je nájmre nász Jezus lübo, da je szebé szamoga nám osztavo na zpómenek i hráno pod kêpom krüha, i vina v-preszvétom oltárszkom szvesztvi.

XXXI. Od britke moke i szmerti Jezusove.

Po szlêdnyoj vecsérji, kam je só Jezus z-vucseníki szvojimi?

Po szlêdnyoj vecsérji je só Jezus z-szvojimi vucseniki na brêg olivetski, v-edén ográdecz, steri sze je zváo Gethsemani.

Ka je vcsino med-tem-toga Judas?

Judas je med-tem-toga ódao Jezusa za treszeti szreberni pênez.

Gda je Jezus bio na brêgi olivetskom, ka sze je zgódilo 's-nyim?

Jezus pridócsi na brêg olivetski, zpadno je na szvoj obráz, i molo je, i v-tom vrêmeni je tak šalosztén grátao, i szmertni sztráh gâ je tak obiseo, da je kervávi znoj s-nyegovoga csela na zemló kapao; med etim je priseo ángeo, i pokrêpo gâ je.

Ka szo vcsinili vucseniczje, dokecs je Jezus molo?

Dokecs je Jezus molo, szpáli szo vucseniczje. Dvakrat je Jézus goré sztano od molitve, i opomináo je nyé, govorécsi: „Tak nemorete edno vőro verusztüvati z-menov? verusztüjite, i molte, da ne pridete v-zküšávanye.“

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus dokoncsao szvojo molitev?

Priseo je Judas odajnik z-orošnatov vojszkóv v-Gethsemánszki ográdecz, naj vlovijo Jezusa. Judas prisztópivsi zdaj k-Jezusi, pravo je nyemi: „Zdrav bojdi, Mester!“ zatêm küsno je Jezusa, i ete küs je bio rédogútsano znamênye, z-sterim je ódao szvojega Mestra.

Jeli sze je v-róke dáó Jezus?

Mirovnó i poniznó je sztópo Jezus pred vojbike, i velo je nyim: „Gesz szem. Koga iscsete.“ Na ete recsi szo sze tak sztrahsnó zbojali vojniczje, da od sztráha nazhrt idécsi, na zemló szo zpokapali. Ali Jezus sze je denok szám rad nyim v-róke dáó, i dopüsztó sze je zvézati z-vajatmi.

Sto je stéo Jezusa brániti?

Jezusa je steo Peter brániti, ki je za toga vólo z-mecsom odszekao dêszno vühó szlugi velikoga popa. Ali Jézus gâ je pokárao, govorécsi nyemi: „Püshti mecs tvoj v-nosnicze, ár vszi, ki mecs vzemejo, z-mecsom prêjdejo;“ i taki je odszécseño vühó csüdnovitó zvrácsó.

Kam szo vojniczje odpelali vlovlenoga Jezusa?

Vojniczje szo odpelali Jezusa naj pervó k-Annási; zatêm k-velikomi popi, Kajfási, gde szo še piszmo-znán-

czi, i sztarêsi z-iüdsztva vküpszprávleni bili, naj vö po-
vejo szmertno szódba na Jezusa.

*Jeli szo mogli nájdti kákso kríviczó, za vólo stere bí bio Je-
zus szmertí vrêden?*

Nê szo mogli nájdti nikakse krívicze; ár, csi szo
rávnó naprê sztópili vnógi krivi szvedoczje, denok szo
nê mogli nájdti krívicze, za vólo stere bi bio Jezus szmer-
ti vrêden.

Ka je najszlêdnyim veliki pop Jezusa pitao?

Naj szlêdnyim je pitao veliki pop Jezusa: jeli je on
Krisztus, szin sívoga Bogá?

Ka je odgóvoro Jezus na eto pitanye?

Jezus je na tó pitanye z-bošanszkim doztójánsztvom
odgóvoro: „Takje! jasz szem szin boši.“

Ka je na ete odgovor vcsino veliki pop?

Veliki pop je na ete odgovor razprascso na dvóje
szvoj gvánt, i pravo je, ka je Jezus vrêden szmertí, záto,
ár sze csini, ka je on boši szin.

Kak szó szlugi velikoga tanácsa obhájali z-Jezusom?

Nemiló szo gã ospotávali, z-peszniczami v-zátanik
bili, za vüha plüszkali, i v-licze szo nyemi plüvali; ali
vsza eta je Jezus terplivnó podnásao.

Ka sze je zgódilo v-Kajfásovom dvóri z-Petrom?

V-Kajfásovom dvóri je právila edna szlűsbena de-
klina Petri, ka je i on bio z-Jezusom; na stere recsi sze
je tak presztrahso Peter, da je zatájo szvojega Mestra.
Med-têm-toga taki je od etecz odiseo, i vönê je britko
objokao szvojo neyernoszt.

Kam szo vlekli Jezusa od Kajfása?

Od Kajfása szo vlekli Jezusa, kak hüdo-delnika, k-
Pilátusi, ki je bio rimszki poglavár v-šidovszkoj zemli.

Jeli je Pilátus zpoznao, ka je Jezus hüdo-delnik?

Nê je; nego je ocšiveztnó povedao, ka je Jezus ne-
krivicsen.

*Kam je Pilátus poszlao Jezusa, gda je csüo, ka je on ga-
lileáncz?*

Poszlao gã je Pilátus k-Herodesi, králi galileánszko-

60
mi, ki je uprav v-tom vrêmeni priseo v-Jerušálem, naj
obszlúšáva tam vüzenszke szvétké.

Ka je vcsino Heródes z-Jezusom?

Da je Jezus na pitanya Heródesova nikaj nê stéo
odgovorití, zavergo gâ je, i na spot v-bêli gvánt oblecse-
noga, dáó gâ je odpelati nazáj k-Pilátusi.

*Ka je vcsino Judas, gda je vido, ka je Jezus oszodjeni na
szmert?*

Judas je poverno treszeti szreberni pêne zvládnikom
popószkim, i ocsiveztnó je vadlúvao, ka je ódao nekri-
vicsno kerv; ali da je tó nyegovo vadlúvanye Jezusi vecs
nikaj nê pomoglo, záto je zpadno v-dvojnoszt, i obeszo
sze je z-vajátjov.

Ka je za tēm vcsino Pilátus z-Jezusom?

Dáó gâ je neszmlenó zbitsüvati, miszlécsi, ka z-tēm
zadóztá vcsini onim, ki szo 'ga obtóšili, naj ga po tom
more odpüsztití.

*Z-kaksim nácsinom szo 'sidovje na nyé vzéli Pilátusa, ka
je Jezusa nyim prêkdáo naj gâ razpinyájo?*

Pretíli szo sze nyemi, govorecsi: „Csí toga odpüsz-
tis, nê szí vecs priáteo czaszarov; ár vszáki, ki szebé
kralá csini, je nepriáteo czaszari.“

Ka je vcsino Pilátus, naj szebé zpravicsa?

Naj szebé zpravicsa, óprao je Pilátus roké, govoré-
csi: „Csizti szem jasz od kervi etoga pravicsnoga.“

Kak szo obhájali 'sidovje z-Jezusom, oszodjenim, na szmert?

Vergli szo nyemi na ranyena plécsa teski kriš, za
tēm vő szo gâ pelali na brêg, steri sze zové „temena
mézto“ (kalvária); sídovszki pa Golgotha, i tám szo gâ
razpeli med dvema razbojnikma.

Ka szo vcsinili 'sidovje z-Jezusom ná kri'si vizécsim?

V-edno szo gâ preklinjali, i spotárilí szo sze é-
nyega.

Kak sze je ponásao Jezus na kri'si?

Jezus je mirovnó terpo vsze boleznosztí, i molo sze
je za szvoje nepriátele, govoricsi: „Otsa moj! odpüszti
nyim, ár nevejo, ka csinijo.“

Kak je Jezus vmró?

Gda je Jezus še vsze moke preterpo, kricsao je z-velikim glászom: „Otsa! v-tvoje roké preporácsam dühso mojo;“ i nagnovsi glavó zpüszto je szvojo dühso.

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus na kri'si premino?

Gda je Jézus na kriši premino, potemnelo je szuncze, zemla sze je genola, zakrivalo czérkvé sze je razprascsilo na dvóje, pecsine szo sze pokale, grobi szo sze odpirali, i mertvi szo -nyi goré sztanoli, i zkázali szo sze vnógim.

Jeli sze ztersznolo lüdsztvo, gda je eta znamênya vidélo?

Lüdsztvo, gda je eta znamênya vidélo, sze je tak ztersznolo, da sze je bilo v-perszi szvoje, gda sze je povernolo v-Jerúsálem.

Ka sze z-toga vesimo?

Vesimo sze: naj sze i mi bijemo v-nase perszi, i obet-samo, Jezusa lübiti nyemi pokórni biti, i právó sze povernóti; ár je on za nász vsze na kriši vmró.

XXXII. Od Jezusovoga pokopa.

Sto je pokopao Jezusa?

Jezusa je pokopao Jošef Árimathiánszki, i Nikodemus, — dvá tanácsnika sídovszkiva; ali steriva szta zkrivnó postüvala Jezusa.

Kam szo Jezusa pokopali?

Jezusa szo pokopali v-nóvi grob, steri je bio vö zoszêkani z-pecsine, i v-sterom je escese niscse nigdár nê lêsao.

Kakse priprave szo vcsinili vládniczje popòszki?

Vládniczje popòszki szo zapecsatili kamen, steroga je priválo Árimathiánszki Jošef k-dveram Jezusovoga groba, i vojnikke szo posztavili, naj grob ztrásijo.

XXXIII. Od Jezusovoga gorésztanênya.

Kakse csüdo sze je zgódilo pri grobi?

Pri grobi sze je tó csüdo zgódilo, ka je Jezus na trétji déu pred zorjami odicsenó od mertvi gorésztano.

Ka sze je zgódilo, gda je Jezus gorésztano?

Gda je Jezus gorésztano, zemla sze je jáko ztrószila, i Ángeo pridócsi z-nébe, odválaó je kamen od groba, i na nyega je széó.

Ka sze je zgódilo z-vojniki, ki szo grob ztrá'sili?

Vojniczje, ki szo ztrásili grob, szo sze jáko presztrahsili, i pobegnoli szo v-Jeruśálem, gde szo pripovedávali vsze, ka sze je pri grobi zgódilo.

Komi je naj pervo biló nazvéztseno goré sztánênnye Jezusovo?

Jezusovo gorésztanênnye je biló naj pervo nazvéztseno pobošnim šenám, stere szo v-nedêlo pred zorjami szvéti grob pohodile, naj mertvo Jezusovo têlo namásejo z-plemenitov másztjöv.

Sto je nyim povedao, ka sze je zgódilo?

Ángeo je nyim povedao, ki je escse szedo pri grobi. *Jeli szo vucseniczje verivali šenám, gda szo nyim pravile, ka je Jezus gorésztano?*

Nê szo nyim po vszê m vszega verivali; nego Peter, i János szta taki bêšala k-grobi, i poszvedocsila szta sze, ka je Jezus zaiztino goré sztano.

XXXIV. Od Jezusovoga zasztóplenjá v-nébo.

Jeli sze Jezus po szvojem goré sztánênnyi vnógim zkázao?

Zvün pobošni šen sze je Jezus vecskrát zkázao szvojim vucsenikom, ednók pa k-csaszí vecs pêt sztó vküp szprávlenim szvojim vernim.

Kak je dugó Jezus po szvojem gorésztanênnyi prebivao na zemli?

Jezus je po szvojem gorésztanênnyi prebivao na zemli stirideszét dni.

Ka je Jezus v-tom vrêmeni csinío?

Jezus je v-tom vremeni vesio szvoje vucsenike v-niki dugovánaj, stera szo sze doztájala králesztva bošega.

Gde, i kak je zasztópo Jezus v-nébo?

Jezus je vö pelao szvoje vucsenike na brêg Olivetski, i gda je nyé blagoszlovo, razlócsó sze je od nyi, i goré je neseni próti nébi. Za csüdjeni, i jáko šalosztni szo glédali vucseniczje za nyim.

Kak je Jezus obészelo szvoje vucsenike?

Dvá angela szta prisla z-nébe, i z-tém szta obészelila Ápostole: „Ka Jezus páli tak ednók pride, kak szo gâ vidéli zdaj v-nébo odidti.“

ZGODBE ÁPOSTOLOV.

XXXV. Od prisesztja Dühá szvétoga.

Ka szo vcsinili Ápostolje po Jezusovom v-nébo idényi?

Po Jezusovom v-nébo idényi szo sze povernoli Ápostolje v-Jerúsálem, i z-Blašenov deviczov Mariov navkúpe, brezi presztanka, szo sze Bógi molili, i csakali szo prisesztje Dühá szvétoga.

Koga szo odébrali mezto Judasa za Ápastola?

Mezto Judasa za Ápastola szo odébrali Matyasa; i

molécsi sze Bógi, pološili szo drügi Ápostolje roké szvoje na nyega.

Na steri dén po Krisztusovom v-nébo idényi zpádnejo Riszáli?

Riszáli po Krisztusovom v-nébo idényi zpádnejo na deszéti dén, gda je Düh szveti dolé priseo na Ápostole.

Kak je priseo Düh szvéti na Ápostole?

Na nágli je vsinyeno sümlénye, stero je, kak mo-
csen veter, prislo z-nebész i czêlo hišo, gde szo oni bili
vküp szprávleni, je napunilo, i ognjeni jeziczje szo sze
dolé püsztili na glavó vszákoga Ápostola. — I tak szo
vszi napunyeni bili z-Dühom szvétim.

Ka sze je po tóm zgódilo?

Po tóm szo zá csali Ápostolje na ednók gutsati z-raz-
locsnimi jeziki; i Peter je taki vküp szprávlenoj vnošini
Jezusa, toga rozpétoga z-táksim haszkom predgao, da sze
ih je k-mezi okóli tri jezero povernolo, i okersztilo.

XXXVI. Od csüdni dêl, stera szo Ápostolje
csinili.

*Kakse ga bete'snika je zorácso Peter tishti dén, gda je goré
só z-Jánosom v-czérkev?*

Peter je zvrácso ednoga plántavó rodjenoga; ete je
álmstvo proszo ed nyidva; ali Peter je odgóvoro nyemi:
„Zláta i szrebra nêmam, nego ka mam, tó ti dám; —
vu iméni Jezusa, toga nazárenszkoga goré sztani, i hodi;“
— i te plántavi je taki goré sztano, i hodo je.

Jeli szo Ápostolje i drüge bete'snike zvrácsili?

Tak sze je lüdsztvo v-Ápostole vüpalo, da szo be-
te'snike escse i na poti vö dêvali, gde je Peter mimo bio
idócsi, naj sze ih szamo nyegova szencza dotekne, i taki
szo zvrácseni bili.

Je li je Péter koga tudi goré obüdo od mertvi?

Peter je goré obüdo od mertvi edno šeno, zváno *Tabitha*“ steroj je szamo pravo: „*Tabitha*, sztani goré.“

na

XXXVII. Od pregányanya Ápostolov.

Je li szo vládniczje popósžki preganyali Ápostole?

Vládniczje popósžki szo Ápostole dáli zpoloviti, i v-
emniczo veresti.

Kak szo Ápostolje oszlobodjeni z-temnicze?

Bóg je poszlao Angela v-nocsi, ki je Ápostole csüd-
novitó z-temnicze vö odpelao, i zapovedao nyim, naj brezi
vszákoga sztráha idejo v-czérkev, i naj glásžijo lüdsztvi
Jezusov Evangelium.

*Ka szo vcsinili vládniczje popósžki, gda szo vidili, ka z-
temnicsivanyem nemorejo odvernóti Apostolov od predga-
nya?*

Páli szo nyé dáli pred tanács prizvati, i zbitsüvali
szo je, i prepovedali szo nyim, naj sze nikak ne podsztó-
pijo vecs predgati od Jezusa.

Kak szo Apostolje terpeli ete kastige?

Ápostolje szo ete kastige dobrovolnó terpeli, i escse
szo sze radüivali, ka szo vrêdni bili za imé Jezusovo pre-
gányanye terpeti.

XXXVIII. Od nóvo-povernjeni Jerusálemszki kersztsenikov.

Kak szo 'siveli prvi kersztsanje v-Jeru'sálemi?

Nyhovo naj vékse delo je bila molitev, i lámanye
krüha, tó je: prijimanye presžvétoga oltársžkoga szvesz-
tva. Vnogi szo escse ódali ka szo ládali, i czêno odánoga
blága szo prêkdáli Ápostolom, prosžéci nyé: naj sze eti
pênezi na obcsinszke potrêbsine právo-verni obernéjo.

Ka sze je zgódilo z-Ananiásom, i nyegovov 'senóv Sáfirov?

Lagala szta obá dvá próti Dühi szvétomi, i tó sze je

zgódilo etak : nyidva szta ódala szvoje nyive, i níki táo doblene czêne szta szebi zaderšala z-jálnosztjov, i szamo eden táo szta dalá Petri, lašécsa: ka je tó czêla czêna, i póleg ete jálnosztí szta dénok na obsinszkom ztroskí kersztsenikov stéla šiveti. Teda je pravo nyima Peter „Vidva szta nê lüdém, nego Bógi szta lagala.“ I na ete recsi szta zpadnola obá dvá mertviva na zemlo.

XXXIX. Od Diákonusov.

Što szo bili Diakonusje?

Diákonusje szo bili pobošni mošjé, stere szo Áposbe tolje na té námerek odébrali, naj sze oni zkerbijo za obje csinszko dobro, z-steroga szo právo-verni šiveli, i potrêbga na dobivali; za tēm, naj oni pri bošoj szlūsbi pomagajo K Apostole.

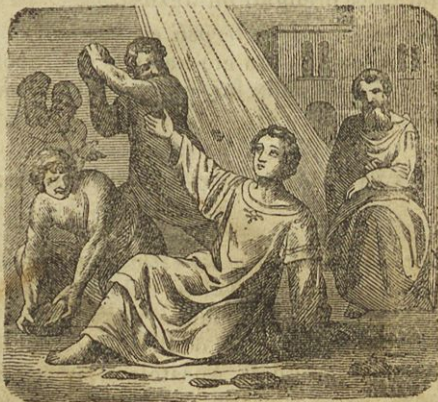
Keliko je biló táksi Diákonusov?

Diákonusov je biló szedem; i med etimi je bio szvét Stevan, ki je za vero Jezusovo pósztao pervi manternik.

*Ka cstémo v-szvé-
tom pizsmi od
szvétoga Steva-
na?*

V-szvétom pizsmi cstémo od szvétoga Stevana, ka szo gâ šidovje kamentivali, ár je nyim na ócsi metao nyihovo ne-vernoszt. Ali póleg Jezusove pél-de, gda je še vmi-rao szvéti Stevan,

molo je za szvoje nepriátele, ki szo gâ vmárjali.

XL. Od szvétoga Pavla.

Kak sze ponásao Saulus proti kersztsenikom?

Saulus sze je neszmilenó ponásao próti kersztsenikom; on je só z-ednoga várasa v-drügi váras, naj kersztsenike pregánya.

Ka sze je zgódilo z-Sáulusom, gda je só v-Damaskus váras, naj polovi kersztsenike i pripela v-Jeru'sálem?

Gda je Saulus só v-Damaskus, k-csaszi gâ je nebeszka szvetloszt okóli vzela, i na zemló vergla; i teda je z-nébe ete glász csüo: „Saulus, Saulus! zakaj me pregányas? Jasz szem Jezus, koga ti pregányas.“

Ka sze je zatêm zgódilo?

Trepetajócs je pitao Saulus, govorécsi: „Gozpodne! ka scsés, naj csinim?“ I Jezus je nyemi odgôvoro: „Goré sztani, i idi vu váras; tám sze ti povê, ka moras csiníti.“

Kak je priseo Saulus v-Damaskus?

Od one nebeszke szvetloszti, stera je Saulusa obszinola, je oszlepno, tak da szo gâ pótni tivárisje nyegovi za rokó morali pelati vu váras.

Ka je Saulus csinío v-Damaskus várasí?

Tri dni je Saulus v-Damaskusi nikaj nê jo, niti pio, negoli v-edno sze je Bógi molo po trê dnévi je priseo k-nyemi na bošo zapoved, niki Jezusov vucsenik, po iméni Ananiás, i pološivsi roké na nyega, blagoszlóvo gâ je; po etom blagoszlóvi je páli Saulus pregledno, i okersztseni je bio po Ananiási.

Kakse imé je dóbo Saulus na kerszti?

Saulus je dóbo na kerszti ime Pavla.

Kak je Paveo po szvojem povernênýi obnásao szvojo Ápostolszko csészt?

Po szvojem pevernênýi je bio Paveo naj verlêsi razsiriteo vere kersztsánszke. On je obhodo Ásio, Macze-

donio, Gercsko zemló, i vnóga drüga deršanya toga szvêta, i povszéd je z-naj veksim haszkom predgao Jezusovo Evángelium.

Jeli je Bóg po szvétom Pavli csinio csüda?

Bóg je po szvétom Pavli csinio vnóga csüda; tak je na példo: v-Lisztri zvráceso ednoga plántavoga, govorníka récsi nyemi szamo: „Goré sztani, i ednákó sztoj na tvojnógáj.“ — V-Troási je ednoga mladéncza, ki je z-trétjega réda edne hiše dolé szpadno, i mertev osztao, prebúdo na šitek.

Jeli je szvéti Paveo morao kaj tüdi terpeti?

Szvéti Paveo je vnogo terpo. Preganyali szo gâ šidovje, preganyali szo ga poganje; ednók sze je jáko teskó mekno kamenüvanyá; tri krát je bio bitsüvani, dugó vrêmena je bio v-temniczi; ali denok je nyegovoga velikoga dühá nê moglo nikaj vugnoti. Vsze nyemi je bio vu vszem Jezus.

Ka szo k-szlêdnyemi vcsinili 'šidovje z-szvétim Pavlom?

Gda je ednók v-czêrkvi Jerušálemszkoj predgao, zgrabili szo gâ šidovje, i steli szo gâ bujti; ali oszlóbodo sze je š-nyihovi rók; medtêm-toga szo gâ denok odpelali naj pervo v-Cezáreo, i od etecz na ládji v-Rim,

Ka sze je z-szvétim Pavlom zgódilo v-Rími?

V-Rími je bio szvé i Paveo dvê lété notri zaprêti; ali denok je nyemi szlobodno biló predgati od Jezusa, odküpitela szvêta.

Z-etim sze zklenejo zgodbe szvétoga
pizma.

Kak szta dokoncsala szvéti Peter, i Paveo Apostola szvoj 'šitek?

Na zapoved rimszkoga czaszara, Neroa, je szvéti Peter póleg szvoje lasztivne šele, nê kak Jezus, nego na

zvépak, z-nogámi próti nébi, z-glavón na k-zemli obernyeni,
 usova kris bio rozpêti. — Szvétomi Pavli je dáo rávno té
 aszar z-mecsom glavò odszekati.

ka mi od drügi Ápostolov známo ?

je Od drügi Ápostolov známo, ka szo po drügi krajina
 ova ga szvéta vernó predgali Evángelium, i ka szo zkoro
 vojszi zpómerli, kak manterniczje.

MODUS MINISTRANDI.

In nomine Patris, et Spiritus Sancti. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum, qui laetificat juventutem meam.

Sac. Judica me Deus, et discerne causam meam; d
gente non sancta, ab homine iniquo et doloso erue me.

Min. Quia tu es Deus, fortitudo mea. Quare me re
pulisti et quare tristis incedo, dum affligit me inimicus.

Sac. Emitte lucem tuam, et veritatem tuam, ipsa m
deduxerunt et adduxerunt in montem sanctum tuum, et i
tabernacula tua.

Min. Et introibo ad altare Dei, ad Deum, qui laeti
ficat juventutem meam.

Sac. Confitebor tibi in cithara Deus, Deus meus
Quare tristis es anima mea, et quare conturbas me?

Min. Spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi
salutare vultus mei, et Deus meus.

Sac. Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto.

Min. Sicut erat in principio et nunc et semper, et in
saecula saeculorum. Amen.

Sac. Introibo ad altare Dei.

Min. Ad Deum, qui laetificat iuventutem meam.

Sac. Adiutorium nostrum in nomine Domini.

Min. Qui fecit coelum et terram.

Sac. Confiteor Deo omnipotenti . . . orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Min. Misereatur tui omnipotens Deus, et dimissis peccatis tuis, perducatur te ad vitam aeternam.

Sac. Amen.

Min. Confiteor Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, beato Michaëli Archangelo, beato Joanni Baptistae, sanctis apostolis Petro et Paulo, omnibus Sanctis, et tibi Pater! quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor Beatam Mariam semper virginem, beatum Michaëlem archangelum, beatum Joannem Baptistam, sanctos apostolos Petrum et Paulum, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.

Sac. Misereatur vestri omnipotens Deus, et dimissis peccatis vestris perducatur vos ad vitam aeternam.

Min. Amen.

Sac. Indulgentiam, absolutionem, et remissionem peccatorum nostrorum tribuat nobis omnipotens et misericors Dominus.

Min. Amen.

Sac. Deus tu conversus vivificabis nos.

Min. Et plebs tua laetabitur in Te.

Sac. Ostende nobis, Domine! misericordiam tuam.

Min. Et salutare tuum da nobis.

Sac. Domine exaudi orationem meam.

Min. Et clamor meus ad te veniat.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Kyrie eleison!

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Christe eleison.

Min. Christe eleison.

Sac. Kyrie eleison.

Min. Kyrie eleison.

Sac. Kyrie eleison!

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Min. (Finita epistola :) Deo gratias.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sequentia sancti Evangelii secundum . . .

Min. Gloria tibi Domine.

Min. (Finito evangelio :) Laus tibi Christe.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Orate fratres!

Min. Suscipiat Dominus hoc sacrificium de manibus tuis ad laudem et gloriam nominis sui, ad utilitatem quoque nostram, totiusque Ecclesiae suae sanctae.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Sursum corda.

Min. Habemus ad Dominum.

Sac. Gratias agamus Domino Deo nostro.

Min. Dignum et iustum est.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Et ne nos inducas in tentationem.

Min. Sed libera nos a malo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Pax Domini sit semper vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Per omnia saecula saeculorum.

Min. Amen.

Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Ite missa est. (Vel ;) Benedicamus Domino.

Min. Deo gratias.

Sac. Benedicat vos omnipotens Deus, Pater et Filius
et Spiritus Sanctus.

Min. Amen.

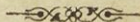
Sac. Dominus vobiscum.

Min. Et cum spiritu tuo.

Sac. Initium, v. Scquentia sancti Evangelii se-
cundum

Min. Gloria tibi Domine.

Min. Deo gratias.

Wakka Chayal

Asxtal

Wakka Chayal

Wakka Chayal

Wakka Chayal

Wakka Chayal

